

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา
อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

การค้นคว้าอิสระ
ของ
อรสา ดาสงเนิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ธันวาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**PUBLIC PARTICIPATION IN OPERATION OF TASAO
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN HUAIRAT DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

Orasa Dasungnoen

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration Program in Public Administration**

December 2014

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระของ
นางสาวอรสา ดาสูงเนิน เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ดร. ธัญญรัตน์ คะเนวัน)

ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน)

ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....กรรมการ
(ดร. วิชชาญ (จุลหริก))

.....กรรมการ
(ดร. ชูเกียรติ จารัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

()

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา
อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัย อรสา คาสุงเนิน

ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ดร.ธัญญรัตน์ คณะนวัน

ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะนวัน

ที่ปรึกษาร่วม

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

สถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปีที่พิมพ์ 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร และด้านการพัฒนาสังคม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซ์และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก เครื่องมือ ในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ และแบบปลายเปิด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9008 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับที่ต่ำได้ดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาสังคม ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ อบต. ควรทำโครงการตามที่ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอมาทุกโครงการ รองลงมา คือควรเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับ อบต. ในการทำกิจกรรมต่างๆ กิจกรรม และ อบต. ควรจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพการเกษตร ตามลำดับ

TITLE Public Participation in Operation of Tasao Subdistrict Administrative Organization in Huairat District, Buriram Province

AUTHOR Orasa Dasungnoen

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

Dr. Thanyarat Kanewan Major Advisor
Associate Professor Parjan Kanewan Co-advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2014

ABSTRACT

The objective of this research was to study the public participation in operation of Tasao Subdistrict Administrative Organization in Huairat District, Buriram Province in 4 aspects, namely infrastructure development, tourism development, economic and agriculture development, social development. The samples were 345 people who have the right votes, selected through the table of Krejcie and Morgan, and simple random sampling by drawing lots. The research instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire, including check list, 6-rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.9008. The basic statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean and standard deviation. The study results revealed that:

1. The public participation in operation of Tasao Subdistrict Administrative Organization in Huairat District, Buriram Province organization in overall was at a moderate level. When considering each aspect, it showed that infrastructure development was at a high level while the rest aspects were at a moderate level. The aspects ranked from the highest to lowest mean scores were infrastructure development, social development, tourism development, and economic and agriculture development, respectively.

2. The highly recommended additional opinions and suggestions were that Tasao Subdistrict Administrative Organization should operate the proposed projects by public participation, followed by the public should have the opportunity to participate in decision making in operating all activities, and the Subdistrict Administrative Organization should provide funding to promote the occupations, especially agriculture, respectively.

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร. ธัญญรัตน์ คณะวัน ที่ปรึกษาหลัก และ รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้อย สุปิงคลัด ข้าราชการบำนาญ อธิการบดีเกษมมนตรี เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ดร.อานวย วัฒนกรศิริ ประธานคณะกรรมการดำเนินงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และ จ.ศ.อ.ธีระวัฒน์ วรรณะโกเมศ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ คุณพ่อ คุณแม่ ทุกคนในครอบครัว เพื่อนร่วมห้องเรียน และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากการค้นคว้าวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แด่บิดา มารดา บुरพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญา ความรู้และวิชาชีพ ตลอดจนจรรยาบรรณในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

อรสา คาสูงเนิน

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ค
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ค
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดการมีส่วนร่วม.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	23
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55 59
3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	77
วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	82
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	82
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	92
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	100
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	108

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 จำนวนครัวเรือนในองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา.....	56
2.2 จำนวนประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา พ.ศ. 2556.....	57
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนจำแนกตามหมู่บ้าน.....	63
4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	70
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	71
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาท่องเที่ยว โดยภาพรวมและรายข้อ.....	72
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร โดยภาพรวมและรายข้อ.....	73
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาสังคม โดยภาพรวมและรายข้อ.....	74
4.7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	76

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทย ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ประเทศไทย มีรัฐธรรมนูญมาแล้ว 18 ฉบับ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นฉบับที่ 16 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและการกำหนดทำ บริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนด นโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมี อำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่นและ ประเทศเป็นส่วนรวมด้วย โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น ภายใต้กรอบของกฎหมาย ถือว่าเป็นฉบับแรกที่บัญญัติข้อบัญญัติให้ท้องถิ่นมีความเป็น ประชาธิปไตยค่อนข้างสูง

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่เป็นพื้นฐานการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย และมีความสำคัญต่อการฝึกหัดประชาธิปไตยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม ในชุมชนที่จะตอบสนองปัญหาความเป็นอยู่และ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งต่างเพียงรัฐบาลกลางในฐานะที่ต้องดูแล ประชาชนโดยรวมทั่วทั้งประเทศไม่สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการหรือแก้ไข ได้อย่างทั่วถึง และตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ทำให้รัฐบาลหลาย ประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (Centralization) มาเป็นการบริหารการปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) มากขึ้น เพื่อมุ่งหมายให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินการกิจของท้องถิ่นซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นการ ใช้ฐานท้องถิ่นเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 ข : 11)

องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่มีฐานะเป็น นิติบุคคล สามารถดำเนินการตามบทบาท อำนาจ หน้าที่ อย่างมีอิสระ ตามระเบียบกฎหมายที่ กำหนดไว้ ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะด้านต่างๆ แก่ประชาชนในเขตพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล พร้อมกับการ ได้รับบริการอย่างทั่วถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่างๆถือว่ามีความสำคัญ อาทิ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมใน

การวางแผนนโยบายของตนเองอย่างเป็นอิสระร่วมกับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์การบริหารส่วนตำบลต้องเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกด้าน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด (ธนศวรร เจริญเมือง. 2542 : 165)

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองท้องถิ่น เหตุผลสำคัญประการหนึ่ง คือ การปกครองท้องถิ่นโดยหลักการ หมายถึง การกระจายอำนาจทั้งการเมืองและการบริหารให้คนในชุมชนกำหนดทิศทาง และดูแลแก้ปัญหาของชุมชนโดยคนในชุมชน เป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความเป็นเจ้าของชุมชนและมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการดูแลชุมชนร่วมกันนั้นหมายถึงการส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตตามวิถีทางประชาธิปไตยท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน นอกจากนี้การพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องดำเนินการหลายอย่างประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นการให้ประชาชนร่วมจัดทำแผนพัฒนาหรือการจัดประชาคมตำบลในการกำหนดแผนพัฒนาตำบล โดยมีการรวมตัวในลักษณะเป็นภาคีทั้งในภาคราชการ กลุ่มต่างๆ ในตำบล การร่วมคิดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาตำบล การร่วมปฏิบัติเพื่อให้บรรลุแผนที่วางไว้ ภายใต้จิตสำนึกที่จะแก้ปัญหาของท้องถิ่นที่เกิดขึ้นร่วมกัน การร่วมติดตามผล ประเมินผลการดำเนินงานซึ่งจะทำให้ทราบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ทราบปัญหาและอุปสรรคเพื่อมาร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหา และร่วมรับประโยชน์อันเกิดจากที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติทำให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (โกวิท พวงงาม. 2546 : 94)

องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่ต้องมีหน้าที่ในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกับแผนนโยบายของการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและแผนปฏิบัติราชการแผ่นดินของ กระทรวง ทบวง กรม ของทางราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค โดยมุ่งเน้นในการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานในทุกๆ ด้านหรือทุกกิจกรรม โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ประชาชนยังเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ได้ดำเนินการเท่าที่ควร และด้านพัฒนาการท่องเที่ยว ประชาชนยังเห็นว่าท้องถิ่นควรให้ความสำคัญมากกว่านี้ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตรถือว่าเป็นหัวใจของประชาชนในท้องถิ่น แต่ยังคงขาดการดำเนินการที่เหมาะสม และด้านการพัฒนาสังคมยังไม่มีปัญหาความยากจน ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ ดังนั้นในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในการบริหารงานด้านต่างๆ แต่สภาพปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสาที่ผ่านมา จากการสังเกตพบว่าการดำเนินงานตาม

กิจกรรมหรือ โครงการต่างๆ ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมหรือการให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งทำให้กิจกรรมหรือ โครงการบางโครงการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นพนักงานส่วนตำบลของ องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร ด้านการพัฒนาสังคม โดยมีความมุ่งหวังว่าผลการศึกษาวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ในการที่จะส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการด้านการดำเนินงานให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมคิด ร่วมตรวจสอบ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้การบริหารจัดการองค์การและการดำเนินกิจการงานองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน พร้อมความเจริญก้าวหน้าอันจะเป็นประโยชน์กับประชาชน หมู่บ้าน/ชุมชน อย่างสูงสุดมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อทราบถึงสภาพปัญหาที่ได้จากการค้นคว้านำไปเสนอต่อผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยบูรณาการภารกิจหลักขององค์กรปกครองท้องถิ่นตามแนวคิดของ โกวิทช์ พวงงาม (2552 : 69-71) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร ด้านการพัฒนาสังคม เพราะทั้ง 4 ด้านนี้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3,372 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน แล้วทำการสุ่มกระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์เชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงให้คำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การแสดงออกทางความคิดเห็นหรือการลงมือกระทำและปฏิบัติกิจกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินงาน การร่วมกำหนดปัญหา ร่วมให้ข้อมูล ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมบริหารจัดการ ร่วมการประเมิน ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงาน

2. การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการปกครองและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดให้ และกระทำด้วยความสมัครใจ ในการกระทำนั้นมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย หรือการตัดสินใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การมีส่วนร่วมพัฒนาด้านศักยภาพเกี่ยวกับสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่างๆ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ และอำนวยความสะดวกในชุมชนโดยดำเนินการกิจกรรม โครงการเกี่ยวกับการคมนาคม ไฟฟ้าสาธารณะ การระบายน้ำ การผังเมือง โดยการพัฒนาระบบพื้นฐานให้ทั่วถึงและมีคุณภาพได้มาตรฐาน

2.2 ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การมีส่วนร่วมผลักดันเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสินค้า OTOP เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว สนับสนุนพัฒนาให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว การวางแผนการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณี และการประชาสัมพันธ์ประวัติและตำนานเล่าขานของวัฒนธรรมประเพณี

2.3 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร หมายถึง การมีส่วนร่วมพัฒนาด้านประกอบอาชีพของประชาชน การสร้างเศรษฐกิจชุมชน สร้างมูลค่าให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการประกอบอาชีพและยกระดับรายได้การส่งเสริมการตลาดชุมชน สนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มอาชีพต่างๆ พัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำและการส่งเสริมการตลาดประทุนใช้ในการเกษตรอย่างเพียงพอ

2.4 ด้านการพัฒนาสังคม หมายถึง การมีส่วนร่วมพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งมีกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการสาธารณสุขเป็นการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน ประชาชนเข้าถึงสาธารณสุข ตามนโยบายหลักประกัน 30 บาทรักษาทุกโรค การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดลดปัญหา ความรุนแรง การส่งเสริมและเผยแพร่พระศาสนา

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

4. ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การบริการสาธารณะ แนวคิดทฤษฎี กฎหมาย ตลอดจนเอกสาร และค้นคว้างานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
5. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดการมีส่วนร่วมปัจจุบันถือว่าเป็นแนวคิดที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการมุ่งให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมพร้อมกับการสร้างโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทร่วมกับภาครัฐ และเปิดเวทีสาธารณะให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อกำหนดความต้องการของตนเองและส่วนรวม หรือแก้ไขปัญหาาร่วมกันในพื้นที่ท้องถิ่นของตนนั้น ในประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดที่ทุกฝ่ายต้องตระหนักพร้อมกับการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ ในการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ พร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งมีการให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้เป็นจำนวนมาก และมีหลายมิติหลายเหตุการณ์ จึงต้องพิจารณาเฉพาะกรณี ซึ่งการมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการและหน่วยงานราชการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2543 : 2) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การกระทำที่มีจุดมุ่งหมาย ที่เข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายสาธารณะ หรือ การเลือกผู้นำรัฐบาล ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจมีความสำคัญ แตกต่างกันไป

วันชัย วัฒนศัพท์ (2545 : 24) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เนิ่นที่สุด คือการ ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารว่ารัฐทำอะไรหลังจากได้ตัดสินใจเรียบร้อยแล้ว แจ้งให้ประชาชนทราบ ถัดขึ้นมาคือการที่รัฐรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหลังจากให้ข้อมูลไปแล้วก่อนตัดสินใจ หรือที่รู้จักกันว่าเป็น ประชาพิจารณ์ สูงขึ้นมาอีกคือประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่อง หรือในโครงการนั้นๆ เพื่อให้เกิดข้อยุติ โดยฉันทามติและสูงที่สุด คือ ความสามารถลงมติแต่ละคน ทีละคนว่า “เอาหรือไม่เอา” ในกระบวนการประชามติ

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ และคณะ (2547 : 85) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ซึ่งการร่วมมือนี้ ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในความคิด การตัดสินใจและกำหนดเป้าหมาย รับผิดชอบต่อผลการดำเนินการต่างๆ และมีความรู้สึก ว่าตนเองเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น

สุเมธ พุทธินันท์เมธา (2549 : 12) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่เปิด โอกาสให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด มาร่วมทำในรูปแบบของคณะกรรมการเพื่อคอยให้คำแนะนำความคิดให้เป็นจุดเชื่อมโยง อันจะ นำมาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ทุกฝ่ายต้องสื่อสารแบบเปิดระดม ความคิดเพราะชุมชนย่อมมีทรัพยากรอันทรงคุณค่าแอบแฝงอยู่ถ้าครูหรือผู้บริหารใช้โอกาสให้เป็น ประโยชน์แล้ว ประโยชน์ก็จะตามมามากมาย เช่น การเกิดความสามัคคี ประสิทธิภาพงาน และเป็น การสร้างสรรค์ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้เกิดในชุมชน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 ข : 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสีย และมีส่วนร่วมในการริเริ่มพัฒนาและการตัดสินใจที่มีต่อ การใช้ทรัพยากรทั้งหลาย และมีผลต่อประชาชนทั้งหลาย

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนให้ความร่วมมือในการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ และเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มและการพิจารณาตัดสินใจทุกขั้นตอนของ กระบวนการบริหารขององค์กร โดยมีอิสระในการแสดงออกทางด้านความคิด การแสดงออกใน การเข้าร่วมปฏิบัติ การแสดงออกถึงหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด อย่างมีสำนึกและ

บริสุทธิ์ใจในการร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมในการพัฒนาในทุกๆด้าน และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง สังคม และประเทศ อย่างยั่งยืน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมนั้น จะเกิดความสมบูรณ์ได้ต้องอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อการพัฒนาจะได้เกิดผลตรงตามความต้องการของประชาชน หมู่บ้าน/ชุมชน การมีส่วนร่วมถือว่าเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ เช่น ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยมีหน่วยงานและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2548 : 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นความสำคัญหรือเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องมีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายรัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยเน้นการสื่อสารสองทาง ทั้งช่องทางที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ไม่ใช่การทำครั้งเดียวจบและควรเกิดขึ้นตลอด

2. ความสำคัญของเป้าหมายของการมีส่วนร่วมไม่ใช่แค่เพียงการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามกฎหมายหรือการทำให้ไม่มีความขัดแย้ง หากแต่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและเป็นวิธีการ เพื่อให้การตัดสินใจของรัฐดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

ฉัตรชาภัทร อุ่นตรงจิตร (2548 : 112) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาด้านต่าง ๆ นั้น จะเกิดความสมบูรณ์ได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อที่การพัฒนาจะได้เกิดผลตรงตามความต้องการของชุมชนและได้แบ่งความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่จะพัฒนาศักยภาพของบุคคลในการวิเคราะห์ของชุมชนเองและหาวิธีแก้ไขอย่างเหมาะสม
2. การมีส่วนร่วมทำให้เกิดพลังการต่อรอง เกิดการยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้อย่างกลมกลืนกัน
3. เป็นการส่งเสริมบทบาทหน้าที่ต่างๆ ให้กับชุมชน
4. ส่งเสริมทำให้ชุมชนทำกิจกรรมที่สัมพันธ์กับวิธีการพัฒนาตนเอง อันจะนำไปสู่กระบวนการกระจายอำนาจจากศูนย์กลางสู่ท้องถิ่น ในอนาคต และเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศอย่างแท้จริง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550 : 112) ได้บัญญัติและให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นบางมาตราไว้ดังนี้

มาตรา 281 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาพื้นที่ท้องถิ่น โดยมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 287 ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ช่วยในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณการใช้จ่ายและหลักการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสามให้นำบทบัญญัติมาตรา 168 วรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องด้วยในการพัฒนาในด้านต่างๆหรือความต้องการบ่งชี้ขั้นพื้นฐานที่ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทุกกระบวนการในการแสดงความคิดเห็นหรือเข้าร่วมกิจกรรมในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ ในการแสดงความต้องการและพัฒนาในทุกๆด้านตามบริบทของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง อย่างเท่าเทียมกัน

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน

การที่ประชาชนจะเข้าไปมีบทบาทหรือมีลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ ที่ตั้งไว้และเป็นความประสงค์ต้องกันในการรวมกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/โครงการอะไรก็ตามจะเน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นจำนวนมากที่มีส่วนร่วมในโครงการนั้น และสามารถกระทำได้หลายวิธี โดยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ดังนี้

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542 : 61) ได้กล่าวไว้ว่า โดยสรุปลักษณะการมีส่วนร่วมการดำเนินงานตามลักษณะ 5 ประการสำคัญ ดังนี้

1. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ความเป็นไปของการบริหารราชการแผ่นดินทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ

2. การให้ประชาชนมีสิทธิร่วมกันคิดกับองค์กรทั้งหลายที่รัฐธรรมนูญตั้งขึ้น ไม่ใช่ให้องค์กรเหล่านั้นตัดสินใจไปโดยไม่ฟังเสียงประชาชน

3. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับองค์กรของรัฐบางเรื่อง

4. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลงมือกระทำบางอย่างร่วมกับองค์กรของรัฐธรรมนูญ ตั้งขึ้น

5. การให้ประชาชนร่วมตรวจสอบองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเมือง หรือระบบราชการประจำ

กระมล ทองธรรมชาติ และเชาวนะ ไตรมาศ (2545 : 132) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองและการบริหารเพื่อการพัฒนา ประชาชนสามารถกระทำได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจและการตัดสินใจทางการเมือง

2. การเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองโดยตรง

3. การส่งเสริมบทบาททางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่างที่ใกล้ชิดกับประชาชนและชุมชน

4. การส่งเสริมบทบาทและอำนาจตัดสินใจทางการเมืองของมวลชนทั่วไประดับชาวบ้านหรือนักการเมือง ตัวแทนนักการเมือง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 ข : 12) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/โครงการอะไรก็ตามจะเน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นจำนวนมากที่มีส่วนร่วมในโครงการนั้น สามารถทำได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจ ควรจะมีการดำเนินการเรื่องอะไร และมีวิธีการดำเนินการอย่างไร

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ โดยอาจเป็นการให้ความสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมหรือการให้ความร่วมมือกับกลุ่มที่ดำเนินการ

3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนานั้นๆ

4. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของโครงการนั้นๆ

สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ได้ทุกลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งเป็นสิทธิหน้าที่ของกฎหมายให้การ

ยอมรับในลักษณะให้ทุกองค์การภาครัฐหรือภาคเอกชนเปิดโอกาสและสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหาร และกระบวนการมีส่วนร่วมนั้นเริ่มตั้งแต่การได้ร่วมคิดวิเคราะห์ คัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย ในกิจกรรมเหล่านั้น และในที่สุดจึงเข้าร่วมมือปฏิบัติด้วย โดยมีประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างหลากหลายรูปแบบอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินงานองค์กรหรือการจัดการองค์กร เป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเป็นอยู่และความเจริญก้าวหน้าขององค์กร ความรู้เรื่องการบริหารงาน การดำเนินงานขององค์กรจะช่วยให้องค์กรสามารถตั้งวัตถุประสงค์ได้ถูกต้องเหมาะสม การดำเนินงานจำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับ การใช้คน วัสดุ แผนงาน และงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อองค์กรรับรู้และเข้าใจปัญหา องค์กรก็จะสามารถบริหารงาน ดำเนินงานได้ตรงตามต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีขั้นตอนในการบริหารงาน ดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาขององค์กร ได้อย่างแท้จริง

ความหมายของการดำเนินงาน

การดำเนินงานนั้นถือเป็นศาสตร์และศิลป์ในการที่จะบริหารจัดการองค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินกิจกรรม โครงการต่างๆต้องบริหารและดำเนินงาน โดยการใช้คน เงิน งาน และวัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ซึ่งองค์กร (Organization) เป็นศูนย์รวมของคนและกิจกรรมต่างๆ และการบริหารการดำเนินงานเป็นหัวใจสำคัญต่อการส่งผลถึงความสำเร็จของงานเนื่องจากการบริหารการดำเนินงานนั้นเป็นกระบวนการที่ต้องนำองค์กร ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงมีนักวิชาการให้ความหมายของการบริหารงานและการดำเนินงานไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เกษม จันทร์แก้ว (2540 : 512 -514) ให้ความหมายของการดำเนินงานว่า หมายถึง ศิลปะการดำเนินการนำวัตถุประสงค์สู่ระบบด้วยระบบกระบวนการผลิตจนได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้การบริหารจึงเป็นการดำเนินการให้ทุกโครงการทำหน้าที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องยากที่จะทำให้เกิดการผสมผสานกันถ้าไม่วางแผนการดำเนินการที่ดีซึ่งอยู่กับผู้บริหาร อย่างไรก็ตามก็ผู้บริหารมีหน้าที่อำนาจการ (Directing) ตามอำนาจหน้าที่จากหน่วยงาน (Organizing) ที่เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม (Controlling) ในการนำแผนงาน (Planning) ที่ได้กำหนดแล้วไปดำเนินการร่วมกับทรัพยากร (Assembling Resource) ทำให้การผลิต หรือการใช้ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ คน งบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุการ ฯลฯ ก่อให้เกิดผลผลิตขั้นสุดท้าย

สมยศ นาวิการ (2543 ก : 11-15) ให้ความหมายของการดำเนินงานว่า หมายถึง กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การมีส่วนร่วมและการควบคุมกำลัง ความพยายามของสมาชิกองค์การ และการใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายของ องค์การที่กำหนดไว้

ถวิล จันทรชนะ (2544 : 4) ได้ให้ความหมายของการดำเนินงานว่า หมายถึง การดำเนินงานเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานมี 4 ประการ คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ สิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) ปัจจัยทั้ง 4 นี้อาจถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ มาก เพราะถ้าองค์การ ใดก็ตามได้ปฏิบัติงานไม่ดี ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ไม่ว่าจะมีคน หรือวัสดุสิ่งของมากมาย หรือมีการจัดการที่ดีก็ตามก็ยากที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ขององค์การ ได้หรือไม่ก็อาจจะล้มเหลว แต่ตรงกันข้ามถ้าได้คนดีมีประสิทธิภาพ มาทำงานแล้วปัจจัยอื่นๆก็อาจจะสามารถทำให้งานในองค์การนั้นๆเจริญก้าวหน้าและ บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพได้

สรุปได้ว่า การดำเนินงาน เป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ โดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ ตลอดจนทั้งการอาศัยความร่วมมือ หลายๆฝ่าย และปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ สิ่งของ (Materials) และ การจัดการ (Management) เพื่อดำเนินกิจกรรมโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด พร้อมกับเกิดการบริหารงานการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความสำคัญของการดำเนินงาน

การดำเนินงาน องค์การจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดเพื่อประโยชน์ สูงสุดของประชาชน และดำเนินงานกิจกรรมต่างๆที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในองค์การเพื่อช่วยให้งาน ดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และผู้ร่วมปฏิบัติงานได้ร่วมปฏิบัติงานได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้นๆเป็นเรื่องของการบริหารจัดการในองค์การที่ถือว่าเป็นหน้าที่ของ ผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบและทำให้งานดำเนินไปตามเป้าหมาย ดังนั้นจึงมีนักวิชาการให้ ความสำคัญของการดำเนินงานไว้ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2543 ข : 506 - 512) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการดำเนินงานไว้ว่า สำหรับองค์การที่ดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นมักจะมาจาก เงื่อนไขที่มีความสำคัญต่อการบรรลุผลประสบความสำเร็จที่มาจากองค์ประกอบของความสัมพันธ์ ระหว่าง กิจกรรมในการกำหนดโครงสร้างองค์การ การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดระบบ ๙ โดส์ในการทำงาน การใช้ทักษะ การใช้คน และการกำหนดค่านิยมร่วม ซึ่งปัจจัยทั้ง 7 ประการจะมีอิทธิพลต่อ การเปลี่ยนแปลงภายในองค์การ

พณีส หันนากินทร์ (2544 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการของการดำเนินงานไว้ว่า ในการดำเนินงานกิจการใดก็ตามจะดำเนินไปด้วยดีต้องมีผู้ที่กระทำไปให้ถึงเป้าหมายโดยถูกต้อง รวดเร็วเปรียบเสมือนการเดินทางเรือก็ต้องมีคนคอยดูแลองค์ประกอบต่างๆที่ทำให้เรือเคลื่อนไปได้ การบริหารจัดการ ในองค์การจะขับเคลื่อนดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ อย่างแท้จริงได้ต้องมีการบริหารจัดการให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ในส่วนองค์ประกอบของ กระบวนการบริหารหน่วยงานหรือองค์กรที่สำคัญต้องมีสิ่งต่อไปนี้เกี่ยวข้องอยู่เสมอ ซึ่งได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การบริหารบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การควบคุม (Controlling) เป็นต้น ในทางปฏิบัติหน้าที่บางอย่างต้องใช้ศิลปะเข้ามาช่วย จึงจะทำให้บรรลุผลสำเร็จตามความต้องการได้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2545 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการดำเนินงานไว้ว่า การดำเนินงานมีความสำคัญเกี่ยวเนื่องตามกระบวนการหนึ่งของสังคมของกลุ่มบุคคลที่มีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยต้องอาศัย ปัจจัยต่างๆ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ และเทคโนโลยี ตลอดจนวิธีการต่างๆมาเป็น เครื่องมือในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งสามารถแยกออกเป็นลักษณะ ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. เป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม
3. ทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
4. ทำกิจกรรม โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า การดำเนินงานมีความสำคัญอย่างยิ่งและเกิดเป็นแนวความเชื่อพื้นฐานซึ่งถือ ปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่อง คือการบริหารการดำเนินงานมีการวางแผนเพื่อดำเนินงานติดตามและ การควบคุมเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อเป็นการปรับการปฏิบัติงานให้ไปสู่ทิศทางที่ต้องการ บรรลุวัตถุประสงค์และช่วยให้การดำเนินงานมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งระบบ เนื่องจากการ ดำเนินงานเป็นระบบที่มีการผสมผสานระบบย่อยต่างๆ จึงทำให้มีความจำเป็นที่การดำเนินงาน จะต้องมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญมาช่วยเหลือกัน และมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกันมากขึ้น จึงจะทำให้การดำเนินงานในด้านต่างๆ บรรลุเป้าหมาย

หลักการดำเนินงาน

การพัฒนาท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ต้องมุ่งเน้นที่ การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปร่วมในลักษณะการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆที่หน่วยงานภาครัฐกำหนดและจัดกิจกรรมการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานร่วมกัน ทั้งนี้ไม่จำกัดเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ จะเป็นภาคเอกชนที่สนับสนุนหรือจัดกิจกรรมต่างๆ การมีส่วนร่วมในลักษณะการดำเนินงานได้มีหน่วยงานและนักวิชาการ ได้อธิบายถึงหลักการดำเนินงานไว้ ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 ข : 7) ได้กล่าวว่า การสร้างศักยภาพของประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะเกิดขึ้นได้ ประชาชนและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อประชาชนอยู่ดีมีสุข ดังนี้

1. สังเกตและให้ความสนใจกับปัญหาท้องถิ่น
2. สร้างความสนใจร่วมของประชาชนในท้องถิ่น โดยรวบรวมแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนและสังคมของตนเองมาจากความในใจของแต่ละคน
3. ดำเนินการให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจข้อดี-ข้อเสีย จุดอ่อนของชุมชนของตน
4. สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างประชาชน ในท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น
5. ทำแผนพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของชุมชน
6. กำหนดกิจกรรมและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้
7. กระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจในการพัฒนาชุมชนหรือสังคมของตนในขณะที่ดำเนินกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งสร้างความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เมื่อกิจกรรมสิ้นสุด

โกวิท พวงงาม (2552 : 69 -71) ได้กำหนดหลักการดำเนินงานภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน้าที่โดยตรงของท้องถิ่นเป็นหน้าที่ที่ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่กระทำได้ตามหลักการการปกครองตนเองซึ่งครอบคลุมกิจการต่างๆ ได้แก่

1. ด้านสาธารณสุขและอนามัย (Health) เป็นการบริการที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการดูแลและปรับปรุงสุขภาพของผู้อยู่อาศัย โดยครอบคลุมด้านสาธารณสุข การรักษาพยาบาล และเภสัชกรรม ซึ่งท้องถิ่นในระดับจังหวัดจะรับผิดชอบในการจัดบริการด้านการอนามัย และสาธารณสุขในพื้นที่ใหญ่ๆ ในขณะที่เทศบาลจะดูแลและให้บริการเฉพาะผู้อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ของตนเอง เช่น การฉีดวัคซีน การออกใบอนุญาตประกอบกิจการ การจัดการศูนย์อนามัยแม่และเด็ก และการให้บริการพยาบาล เป็นต้น
- 2.สวัสดิการสังคม (Social Welfare) การให้บริการที่สำคัญในด้านนี้ ได้แก่ สวัสดิการเด็ก ซึ่งจัดในรูปแบบศูนย์ฟื้นฟูสำหรับเด็กพิการหรือเด็กที่มีปัญหาด้านการฟังการพูด การจัดศูนย์ดูแลช่วงกลางวัน บ้านเด็ก และสวัสดิการผู้สูงอายุ ซึ่งจัดในรูปแบบการให้ประโยชน์ต่อผู้สูงอายุที่อยู่บ้านตนเอง การจัดตั้งอำนวยการความสะดวกและบริการสำหรับผู้สูงอายุ และการให้คำแนะนำปรึกษา เป็นต้น

3. โครงสร้างพื้นฐาน (Public Work) เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น และการส่งเสริมการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดังเช่น การวางผังเมือง การดูแลถนนหนทาง ลำน้ำ ท่อระบายน้ำ และที่พักอาศัย เป็นต้น

4. ด้านการพาณิชย์และอุตสาหกรรม (Commerce & Industry) เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจของท้องถิ่น โดยท้องถิ่นมีบทบาทในการปรับปรุงวิธีการจัดการด้านพาณิชย์และอุตสาหกรรม สร้างศูนย์อุตสาหกรรมเพื่อดึงดูดการลงทุน ทำวิจัยด้านการพาณิชย์และอุตสาหกรรม และกำหนดนโยบายปรับปรุงการบริโภคและการแจกจ่ายผลผลิต ซึ่งในการนี้เทศบาลอาจจะมีหอการค้าและอุตสาหกรรมท้องถิ่น สมาคมการพาณิชย์และอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมความช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิก

5. ด้านการเกษตรกรรม ป่าไม้ และประมง (Agriculture, Forestry & Fisheries) เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร ป่าไม้ และประมง เพื่อให้มีการผลิตอาหารได้เพียงพอ โดยท้องถิ่นจะเน้นผลักดันให้มีการปลูกพืชในพื้นที่ที่เหมาะสม

6. การศึกษา (Education) เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนและในสังคม สำหรับการศึกษาระบบโรงเรียนของญี่ปุ่นตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองได้มีการปฏิรูปขยายการศึกษาภาคบังคับออกเป็น 9 ปี อันประกอบด้วย ระดับประถม ระดับมัธยมต้นและระดับมัธยมปลาย ซึ่งในส่วนของการศึกษาภาคบังคับนี้เทศบาลจะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการจัดการโรงเรียนในระดับประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนจังหวัดจะดูแลรับผิดชอบในการจัดการโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ โรงเรียนพิเศษ เช่น โรงเรียนสำหรับเด็กพิการ นอกจากนี้ จังหวัดยังรับผิดชอบในเรื่องเงินเดือนของครูด้วย

7. สิ่งแวดล้อม (Environment Protection) เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลกลางและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการส่งเสริมมาตรฐานการควบคุมมลภาวะ โดยท้องถิ่นมีหน้าที่สอดส่องควบคุมมลภาวะและกำจัดมลภาวะดังกล่าวจะครอบคลุมทั้งในด้านอากาศ น้ำ ดิน เสียง การสั่นสะเทือน และกากของเสีย

8. ตำรวจ (Police) ในปัจจุบันกิจการด้านตำรวจทั้งหมดได้ถูกยกให้จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ โดยในแต่ละจังหวัดจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety Committee) ขึ้นมาดูแลและจัดการเกี่ยวกับกิจการตำรวจ

9. การป้องกันอัคคีภัย (Fire Fighting) ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองกิจการด้านนี้อยู่ในหน้าที่รับผิดชอบของตำรวจ แต่หลังสงครามเทศบาลได้เป็นผู้เข้ามารับผิดชอบดูแลแทนเป็นส่วนใหญ่ กิจการในด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการป้องกันและต่อสู้อัคคีภัย ควบคุมน้ำท่วมให้บริการ

ช่วยเหลือประชาชนระหว่างเกิดพายุ และให้บริการกู้ภัยในกรณีอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉิน การดำเนินการเหล่านี้เทศบาลอาจดำเนินการเองโดยลำพังหรือร่วมมือกับเทศบาลอื่น

10. วิสาหกิจและบริษัทท้องถิ่น (Local Public Enterprise and Corporations)

เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ของท้องถิ่น และเป็นกิจการที่มีการจัดการที่พิเศษแตกต่างจากกิจการทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา (2556 : 21) ได้กำหนดภาระหน้าที่ตามแผนพัฒนาสามปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นมีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นดำเนินการพัฒนาด้านกายภาพเกี่ยวกับสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่างๆ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ และอำนวยความสะดวกในชุมชน โดยดำเนินการกิจกรรม โครงการเกี่ยวกับการคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ ไฟฟ้าสาธารณะ การระบายน้ำ การผังเมือง โดยการพัฒนารูปการพื้นฐานให้ทั่วถึงและมีคุณภาพได้มาตรฐาน

2. ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นการผนึกพลังเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงนิเวศน์ และเชิงอนุรักษ์

3. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร เป็นการพัฒนาซึ่งครอบคลุมกิจกรรมโครงการด้านประกอบอาชีพของประชาชนทั้งด้านการเกษตรอุตสาหกรรมและบริการการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการประกอบอาชีพและยกระดับรายได้การส่งเสริมการตลาดชุมชน สินค้าพื้นเมือง สนับสนุนธุรกิจร้านค้าชุมชน กองทุน ธนาคารหมู่บ้าน การแทรกแซงราคาพืชผล การสร้างอาคารผู้จ้าง สนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มอาชีพต่างๆ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

4. ด้านการพัฒนาสังคม เป็นการพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งมีกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการสาธารณสุขเป็นการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การควบคุมและระวังโรคติดต่อ การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของเด็ก เยาวชนและประชาชน โดยทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมประเพณีอันดีงาม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ การสงเคราะห์ คนยากจน คนพิการ เด็ก และผู้สูงอายุ

สรุปได้ว่า หลักการดำเนินงานนั้นประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องให้ความสำคัญ ร่วมมือและสนับสนุนประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการชุมชน และเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมให้การดำเนินงานภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน้าที่

โดยตรงของท้องถิ่นเป็นหน้าที่ที่ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่กระทำได้ตามหลักการการปกครองตนเอง ซึ่งครอบคลุมกิจการต่างๆ

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานนั้น เป็นภารกิจหน้าที่ที่ถือเป็นประโยชน์ของคนส่วนรวมในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาระหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านส่งเสริมสุขภาพชีวิต การยกระดับคุณภาพชีวิต การใช้อำนาจและการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและการเกษตร ด้านการท่องเที่ยว และการดำเนินงานจะดำเนินไปได้ต้องเกี่ยวข้องกับแนวนโยบายของผู้บริหารของแต่ละองค์กรด้วย จึงจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา (2556 : 23 - 24) ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานขององค์กรตามแนวนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ประเภทสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก สบาย โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1.1 ดำเนินการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ที่จำเป็น อาทิเช่น ถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า แหล่งน้ำ สะพานข้ามคูคลอง ในส่วนที่จำเป็นและยังขาดอยู่

1.2 ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่ให้มีสภาพสมบูรณ์ใช้งานได้

1.3 ดำเนินการเร่งรัดปรับปรุงไฟฟ้าแสงสว่างและขยายเขตไฟฟ้าครอบคลุมทุกหลังคาเรือน

2. นโยบายด้านการท่องเที่ยว

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ประเภทการสนับสนุนและการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเภทต่างๆ โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

2.1 การศึกษาพลังเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

2.2 สร้างแหล่งท่องเที่ยวขึ้นใหม่ให้มีประวัติและตำนานเล่าขาน ทำให้เข้าใจ และเชื่อมโยงเรื่องราวความเป็นมาได้ง่าย

2.3 สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงนิเวศน์ และเชิงอนุรักษ์ เพื่อรองรับโครงการ Thailand Privilege Card

2.4 ศูนย์กลางเชื่อมโยงการตลาดและกระจายนักท่องเที่ยวไปจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาค

- 2.5 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- 2.6 พัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว
- 2.7 พัฒนาคูคลองรองรับการท่องเที่ยว

3. นโยบายการด้านเศรษฐกิจและการเกษตร

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการเกษตร ทางด้านการสนับสนุน และการส่งเสริม โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

- 3.1 สนับสนุนภาคการผลิต/บริการอย่างเชื่อมโยง
- 3.2 สร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ระดับกลางและระดับฐานราก
- 3.3 เสริมสร้างทักษะแรงงานและอาชีพ
- 3.4 สร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค
- 3.5 สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าผลิตภัณฑ์แต่ละตัวโดยพิจารณาถึง Value Chain
- 3.6 ส่งเสริมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ Geographic

Information System (GIS) และระบบเทคโนโลยีเพื่อการจัดการ Management Information System (MIS) เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.7 ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมระบบนิเวศน์ ป่าไม้ ทรัพยากรชายฝั่ง ลุ่มน้ำ และพื้นดินให้อุดมสมบูรณ์สามารถเป็นแหล่งผลิตอาหารระดับภูมิภาคและระดับโลก

3.8 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักของเอกชน และประชาชนในการเพิ่มการผลิต โดยมุ่งเน้นคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และมีมาตรการลดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.9 ส่งเสริมการชลประทานและก่อสร้างฝายต้นน้ำเพื่อปรับระดับความเร็วของการไหลของน้ำและดินตะกอน เพิ่มน้ำในการเกษตรกรรมอย่างเพียงพอ

3.10 เฝ้าระวังและพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำ อากาศ และ เสียงให้ได้มาตรฐาน

4. นโยบายด้านสังคม

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านสังคม ประเภทส่งเสริมและการปรับปรุง เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก สบาย โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

4.1 ส่งเสริมศักยภาพของผู้บริหารส่วนราชการเพื่อปรับกระบวนการทัศน์และเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของหน่วยงานราชการ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมในการบริหารจังหวัดบูรณาการ Chief Executive Officer (CEO)

4.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาทางการเมืองและสังคมในด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งการเป็นสมาชิกของกลุ่ม องค์กรท้องถิ่น

4.3 ส่งเสริมการกระจายอำนาจ ถ่ายโอนภารกิจและบุคลากรภาครัฐลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.4 ส่งเสริมการพัฒนาาระบบมาตรฐานสากลภาครัฐแห่งประเทศไทย Thailand International Public Sector Standard Management System and Outcomes (PSO) ไปสู่หน่วยงานบริหารภาครัฐทุกแห่ง

4.5 ส่งเสริมมาตรการประหยัดในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณของหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า

4.6 ส่งเสริมการนำระบบ Information and Communication Technology (ICT) มาใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐและมีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ ตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว

4.7 จัดการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพรวดเร็ว ครอบคลุมเพื่อให้บริการประชาชนแบบองค์รวมและต่อเนื่อง และส่งเสริมการบริการประชาชนแบบบริการเบ็ดเสร็จในจุดเดียว (One Stop Service)

4.8 ปรับปรุงโครงสร้างและการให้บริการและบริหาร เพื่อเอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

4.9 พัฒนาหน่วยงานภาครัฐและบุคลากรเพื่อเตรียมรับเรื่องราวร้องทุกข์และแก้ไขปัญหาเดือดร้อนของประชาชน

4.10 ส่งเสริมการมีสุขภาพอนามัยที่ดีของมารดาและทารก

4.11 ส่งเสริมมาตรการการป้องกัน ฝ้าระวังรักษาบำบัดผู้เสี่ยงเสพติดยาเสพติด มีให้หวนกลับมา และรักษาสภาพชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน รวมทั้งการจับกุมผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด

4.12 ส่งเสริมสนับสนุนนโยบายการป้องกันปราบปรามผู้มีอิทธิพล

4.13 สร้างโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 อย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ

4.14 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการสาธารณสุขตามนโยบายการประกันสุขภาพ 30 บาท รักษาทุกโรค

4.15 จัดระบบการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหารปลอดภัยตลาดสดน่าซื้อและปกป้องสิทธิผู้บริโภครวมทั้งส่งเสริมการลด ละ เลิก อบายมุข สิ่งเสพติด

4.16 ส่งเสริมระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้สามารถลดปัญหาความรุนแรงจากอุบัติเหตุ อุบัติภัย อาชญากรรมและสาธารณภัยต่าง ๆ

4.17 สนับสนุนกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของครอบครัว ชุมชน เพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณให้แก่ประชาชนและสังคม

4.18 ส่งเสริมศักยภาพและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลนำอยู่ให้ได้มาตรฐานขององค์การอนามัยโลกหรือสภาพัฒน์ฯ

4.19 พัฒนาศูนย์สุขภาพทางศาสนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้มีความรู้และทักษะในการถ่ายทอดหลักธรรมสู่การปฏิบัติและการเผยแพร่ ศาสนาธรรมผ่านสื่อต่างๆ

สรุปว่า แนวทางการดำเนินการนั้นผู้บริหารองค์กรจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง และพัฒนา เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชุมชนที่น่าอยู่ และเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในชุมชนให้ดีขึ้น ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีความเข้มแข็ง และได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ

การบริการสาธารณะ เป็นหน้าที่สำคัญในการบริหารภาครัฐ ที่จะต้องกระทำโดยเฉพาะในลักษณะงานที่ต้องมีการติดต่อกับประชาชนผู้รับบริการ โดยตรง หน่วยงานผู้ให้บริการมีหน้าที่ในการส่งต่อบริการ (Service) ให้แก่ประชาชนผู้มารับบริการซึ่งความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการนั้น จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการให้บริการสาธารณะ

ความหมายของการให้บริการสาธารณะ

การบริการสาธารณะได้แก่กิจกรรมที่ฝ่ายปกครองจัดทำและเป็นหน้าที่การให้บริการประชาชนเป็นหน้าที่หลักของส่วนราชการ โดยตรง เพื่อการบริการประชาชนที่มาติดต่อรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานบริการประชาชนในด้านต่างๆและขั้นตอนการให้บริการ การให้ความหมายหรือนิยามของการให้บริการสาธารณะ ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2537 : 13) ได้ให้ความหมายของการให้บริการสาธารณะว่า หมายถึง การที่บุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณะ ซึ่งอาจจะเป็นของรัฐหรือเอกชนมีหน้าที่ในการส่งต่อการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการของประชาชนโดยมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ส่วน คือ

1. สถานที่และบุคคลที่ให้บริการ
2. ปัจจัยที่นำเข้าหรือทรัพยากร

3. กระบวนการและกิจกรรม
4. ผลผลิตหรือตัวบริการ
5. ช่องทางการให้บริการ
6. ผลกระทบที่มีต่อผู้รับบริการ

มูรี อนุมาณราชชน (2547 : 6) ได้ให้ความหมายของการให้บริการสาธารณะว่า หมายถึง กิจกรรมการกระทำของรัฐบาลหรือแนวทางการเลือกตัดสินใจแนวทางการกระทำของรัฐบาล เพื่อ บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่กำหนด

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2547 : 31) ได้ให้ความหมายของการบริการสาธารณะว่า หมายถึง กิจกรรมที่ถือว่าเป็นกิจการสาธารณะ คือ จะต้องเป็นกิจการที่ดำเนินการจัดทำ โดยฝ่าย ปกครองทั้งหลายอันได้แก่ บรรดานิติบุคคล คือ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน หรือรัฐวิสาหกิจมหาชนทั้งหลาย หรืออาจเป็นกิจการที่ดำเนินการ โดยเอกชน โดยเอกชนแต่จะต้อง เป็นกิจการที่ฝ่ายปกครองมอบให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำแทน และฝ่ายปกครองยังมี ความสัมพันธ์กับกิจการนั้นอยู่คือยังคงต้องเป็นผู้ควบคุมการดำเนินกิจกรรมของเอกชนให้อยู่ใน สภาพเดียวกับฝ่ายปกครองเป็นผู้จัดทำ

สรุปได้ว่า การบริการสาธารณะ หมายถึง แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ คือเป็นการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐบาล การตัดสินใจดำเนินการของภาครัฐบาล การจัดสรร ทรัพยากรทั้งหมดให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน การที่รัฐใช้อำนาจตัดสินใจเลือกหรือแสดงนัยที่จะ กระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งปรากฏออกมาในรูปของแนวทางหรือเงื่อนไขที่นำไปสู่การมี ปฏิสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กรของรัฐ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ในการอยู่ร่วมกัน

ลักษณะสำคัญของการบริการสาธารณะ

การให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็น หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ที่จะต้องให้บริการประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประชาชนผู้รับบริการจะเกิด ความพึงพอใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การให้บริการที่รวดเร็ว ถูกต้องและเป็นธรรม ลักษณะสำคัญของการ บริการสาธารณะ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายไว้ดังนี้

พิศาล มูลศาสตร์สาทร (2539 : 15) อธิบายลักษณะสำคัญของการบริการสาธารณะว่า หลักปัจจัยในการให้บริการประชาชนจะเป็นส่วนประกอบในการปฏิบัติงานของข้าราชการ บังเกิด ผลแก่ส่วนรวมอย่างจริงจังตัวข้าราชการเองเปรียบเสมือนเทียนไขที่ต้องเผาไหม้ตัวเองเพื่อความ สุข เพื่อแสงสว่างที่จะมีแก่ผู้อื่น จะเห็นอยากประกายใดก็สามารถทนได้ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนซึ่งรับ

บริการได้รับความสะดวกรวดเร็ว ตรงกับความต้องการและได้รับความสบายใจยิ่งขึ้นเมื่อเขา
ก้าวออกจากสถานที่ราชการ นี่คือสุดยอดของการให้บริการแก่ประชาชน

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2547 : 40) ได้กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของการบริการสาธารณะ
3 ประการ คือ

1. บริการสาธารณะเป็นกิจการที่อยู่ในความอำนาจหรืออยู่ในความควบคุมของฝ่าย
ปกครอง บริการสาธารณะนั้นไม่ว่าจะเป็นประเภทใด จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่าย
ปกครองในฐานะที่เป็นผู้อำนาจจัดทำเองหรือในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมดูแลให้ผู้อื่นจัดทำเสมอ
บริการสาธารณะที่ฝ่ายปกครองจัดทำเอง เช่น การให้สัมปทานกิจการ สาธารณูปโภคแก่เอกชน
รับไปจัดทำ เป็นต้น

2. บริการสาธารณะต้องมีวัตถุประสงค์ในการสนองความต้องการส่วนรวมของ
ประชาชน ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

2.1 ความต้องการที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.2 ความต้องการที่จะได้รับความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต

2.3 การจัดระเบียบและวิธีการจัดทำบริการสาธารณะย่อมจะต้องมีการแก้ไข

เปลี่ยนแปลงได้เสมอ โดยบทกฎหมายผู้ใดจะถือว่าทำให้เสียหายหรือเสียหายหรืออย่างไรไม่ได้ เพราะ
การจัดทำบริการสาธารณะจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และ
ความจำเป็นในทางปกครองที่จะรักษาประโยชน์สาธารณะ เช่น รัฐบาลอาจจะมีนโยบายสนับสนุน
ให้มีการค้นคว้าด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงานขึ้น เป็นต้น

3. บริการสาธารณะจะต้องดำเนินการอยู่เป็นนิจ และโดยสม่ำเสมอ โดยไม่มีการ
หยุดชะงัก เพราะการบริการสาธารณะเป็นกิจการที่จำเป็นอย่างยิ่งแก่ประชาชน หากหยุดชะงักด้วย
ประการใดๆ ประชาชนย่อมได้รับความเดือดร้อนและความเสียหายแก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้บริการ
สาธารณะที่จะเป็นราชการจึงถือหลักสำคัญว่าจะต้องทำให้ติดต่อกัน โดยสม่ำเสมอเป็นนิจเพราะ
ความต้องการของประชาชนย่อมมีอยู่ตลอดเวลา หากมีผู้ใดทำให้บริการสาธารณะต้องหยุดชะงักลง
ฝ่ายปกครองก็มีอำนาจที่จะปราบปรามได้ สำหรับข้าราชการเพื่อป้องกันมิให้ข้าราชการและ
พนักงานของรัฐนั้นหยุดงานอย่างเดียวกับลูกจ้างของเอกชน โดยถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด
อาญา

เสน่ห์ ชัยโต (2548:23) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน
แยกไว้ 2 ลักษณะที่สำคัญคือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือ หรือการสนับสนุน ขอความ
ร่วมมือร่วมใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาต่างๆ โดยการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้
ประชาชนแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างใกล้ชิด และมีคุณค่าและมีประโยชน์ คือ

1.1 ในด้านรูปธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในความสำเร็จด้านการพัฒนา ด้านวัตถุ

1.2 ในด้านนามธรรม หมายถึง ความสำเร็จในการพัฒนาจิตใจโดยทำให้ประชาชน
เกิดความรัก ความสามัคคี รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
และสร้างจิตสำนึกว่ามีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญ และก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่
หวงแหน

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมี 5 รูปแบบ คือ

2.1 การเลือกตั้ง

2.2 การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง

2.3 การเสนอความคิดเห็นของประชาชน

2.4 การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์

2.5 การแสดงออกของประชาชน

สรุปได้ว่า การบริการสาธารณะเป็นภารกิจหลักของภาครัฐที่จะบริหารราชการแผ่นดิน
ไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่จะต้องให้บริการประชาชนทุกคน
อย่างเท่าเทียมกัน โปร่งใส เป็นธรรม สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและเป็นไป
ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการนั้น ภาครัฐจึง
ต้องให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณะเพื่อเป็นการสร้างความเป็นสุขให้แก่ประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือรูปแบบของการปกครองที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศ
และการปกครองในระบบประชาธิปไตยและมีความสำคัญต่อการปกครอง และการบริหารราชการ
แผ่นดิน โดยเป็นองค์การหรือสถาบันที่ฝึกปฏิบัติการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วน
ร่วม โดยให้ประชาชนปกครองตนเองและเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารแทนตนเอง ซึ่ง
ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่ยึดหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นรูปแบบการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วม มีความเกี่ยวข้องกัน มีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง ทำให้เกิดความรับผิดชอบ และหวงแหนต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตย โดยประชาชนมีโอกาสเลือกตั้ง รู้จักการปกครองตนเอง ทำให้เกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น มีส่วนรับรู้ถึงปัญหา อุปสรรคและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตนเอง ซึ่งมีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2541 : 33) กล่าวว่าไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหาร ไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการจัดการบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเอง หากรัฐบาลในส่วนกลางไม่มอบอำนาจให้แก่ข้าราชการประจำหรือมอบให้หน่วยงานของรัฐไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคหรือในชนบทเช่นนี้ ไม่เรียกว่าเป็นการบริหารท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารท้องถิ่นจะมีไม่มากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง (Independence) ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้ จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรีชญู เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่าว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชน ในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา 1 ซึ่งบัญญัติว่า ประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเฉกเช่นเดียวแบ่งแยกมิได้ การให้มีอิสระในการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งมีอาจให้ความเป็นอิสระถึงขนาดให้แยกเป็นรัฐอิสระเป็นแบบมลรัฐได้

รศ.ดร. รัตนเสริมวงศ์ (2546 : 15) กล่าวว่าไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเองตามที่ได้รับกระจายอำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้บริหารท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547 : 22) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งส่วนราชการได้มอบอำนาจการปกครองการบริหารกิจการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำนาจหน้าที่และพื้นที่ของคนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยมีความเป็นอิสระตามควร

โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรถแสง (2547 : 13) กล่าวว่า iva การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีหน้าที่บริหารในแต่ละท้องถิ่นมีผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารงานอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลัง กำหนดนโยบายของตนเองรวมทั้งหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อประโยชน์ของรัฐและประชาชนในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง มีอำนาจอิสระการตัดสินใจและการบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตนเอง เพื่อบำบัด สนองความต้องการ แก้ไขปัญหาของตนเองให้ตรงจุด รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ แต่ยังคงอยู่ในบทบังคับด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ คือ ยังอยู่ในการกำกับดูแลกลาง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นจะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของประเทศ

หลักการและลักษณะความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการและลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย เป็นหลักการปกครองที่ให้ความสำคัญกับท้องถิ่น ให้มีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตนเองและเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆแต่อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้ แนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงหลักการและความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2542 : 38) กล่าวว่า iva หลักการและลักษณะความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอำนาจของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไป ไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก็จะกลายเป็นรัฐอธิปไตยซึ่งเป็นผลเสียต่อ

ความมั่นคงของรัฐ อำนาจของท้องถิ่นมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ และหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง โดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. มีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการบริการตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

2. สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น เช่น การกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

อลงกรณ์ อรรถแสง (2547 : 7) กล่าวว่าไว้ว่า หลักการและลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นองค์กรชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน
2. มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
3. มีอิสระในการดำเนินกิจการและสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและ

กำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ

4. มีการจัดองค์กรเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น

5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการและติดตาม ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถาบันพระปกเกล้า (2548 ข : 11) กล่าวว่าไว้ว่า หลักการและลักษณะความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กร โดยมีตัวแทนซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องกำกับดูแลด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม

โกวิทย์ พวงงาม (2549 : 10) กล่าวว่า ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือฐานรากของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง อันจะนำไปสู่ความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย

2. การปกครองท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

3. การปกครองท้องถิ่น ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหา และช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตนเอง

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

5. การปกครองท้องถิ่น จะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง และการบริหารของประเทศในอนาคต

6. การปกครองท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองเป็นการพัฒนาทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพราะการดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมามีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ การพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะหยิบยื่นยัดใส่หรือกึ่งหยิบยื่นยัดใส่ เกิดความคาดหวังว่าทุกปีจะมีลาภลอย แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่น กลับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบพึ่งพาไม่ยอมช่วยตัวเอง

สรุปได้ว่า หลักการและลักษณะความสำคัญการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย คือ การเป็นองค์กรในชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำงบประมาณด้วยตนเอง รวมถึงการกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ และมีการแบ่งองค์กรเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ในการปกครองโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง เป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจปกครองตามพื้นที่ โดยท้องถิ่นจะจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนกระจายอำนาจที่ภาครัฐ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐและนักวิชาการได้ให้ความเห็นและสรุปสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 : 26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด การกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองนั้นก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่จะใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรื้อรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างใดอาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้อย่างดี

โกวิท พวงงาม (2546 : 24 – 25) ได้เสนอแนวความคิดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการแบ่งภาระของรัฐบาลในด้านการเงิน บุคลากร ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ ให้บริการชุมชน และทำให้เกิดความประหยัดเนื่องจากหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นมีเงินงบประมาณสามารถหารายได้ให้กับท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่ต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน

3. การรอรับบริการจากรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมักมีความล่าช้า หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชาชนเป็นผู้บริหารย่อมจะสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างแท้จริง

4. หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนโดยการปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการปกครองตนเองทั้งในบทบาทของฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติ การปฏิบัติหน้าที่ให้หลายบทบาทมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับชาติได้เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551 : 16-17) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของวัตถุประสงค์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแผนปฏิบัติการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ

1. เพื่อให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

2. กำหนดกรอบทิศทางและแนวทางการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการที่ยืดหยุ่นสามารถปรับวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

3. เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ระหว่างราชการส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ และภาคีรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำงานร่วมกัน

4. เพื่อกำหนดแนวทางของปฏิบัติการซึ่งจะกำหนดหลักการทั่วไปในการถ่ายโอนภารกิจรูปแบบการถ่ายโอนภารกิจที่บริหารราชการส่วนกลางและบริหารราชการส่วนภูมิภาคจะถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะเวลาการถ่ายโอน แนวทางการจัดแบ่งอำนาจและหน้าที่ในการจัดการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละรูปแบบการถ่ายโอนและดำเนินการร่วมกันในรูปแบบสหการ แนวทางการจัดสรรทรัพยากรด้านการเงิน การคลัง และบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และภารกิจ ปรับบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างบริหารราชการส่วนกลาง บริหารราชการส่วนภูมิภาค และบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในเชิงรุกเพื่อสร้างความพร้อมในการปฏิบัติโดยมุ่งในเชิงส่งเสริมเรื่องความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนปกครองตนเองได้ โดยมีต้องพึ่งรัฐบาล รวมทั้งเป็นการวางรากฐานส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย การมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง สามารถทำให้ประชาชนเรียนรู้ที่จะบริหารจัดการและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยทั้งนี้ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่ได้บัญญัติไว้

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือรูปแบบของการปกครองที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบบประชาธิปไตย มีความสำคัญต่อการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเป็นองค์การหรือสถาบันที่ฝึกปฏิบัติการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนปกครองตนเองและเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารแทนตนเองซึ่งได้มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

โกวิท พวงงาม (2552 : 31) กล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่าหากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง
2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชนจึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักงานกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาคด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น
3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ

5. การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะบริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองท้องถิ่น สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่ามิอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเป็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งมีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

ลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชนโดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การปกครองท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญหลายประการ ตามที่นักวิชาการกล่าว ดังนี้

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2547 : 1) ได้ให้ความหมายว่า ลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติงานต่อเนื่องกันโดยไม่ขาดตอน

ไม่ใช่เคียวทำเคียวหยุค มีอำนาจหน้าที่จะกระทำกิจกรรมสาธารณะ มีความสามารถที่จะทำสัญญากับบุคคลหรือนิติบุคคลได้ มีสิทธิอุทธรณ์ฟ้องร้อง หรืออุทธรณ์ฟ้องร้องคดีความในโรงศาลได้ และมีความสามารถที่จะเก็บภาษีของตนเอง

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547 : 22) ได้จำแนกลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายจากส่วนกลาง มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีขอบเขตการปกครองท้องถิ่นที่แน่นอน และมีคณะผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานอย่างเป็นอิสระและมีอำนาจในด้านการคลัง มีอิสระในการกำหนดนโยบายและมีการบริหารงานของตนเอง

ประธาน สุวรรณมงคล ((2547 : 4 – 5) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอำนาจของกฎหมายการเป็นนิติบุคคลจึงเป็นการแสดงถึงฐานะทางกฎหมายสำหรับการปกครองท้องถิ่นถือเป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชน โดยมีกฎหมายจัดตั้งองค์การส่วนท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายนั้นๆ และสามารถก่อหนี้พันธะทางกฎหมาย
2. มีอำนาจหน้าที่เฉพาะจะมีการดำเนินกิจการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบนั้นๆซึ่งอาจเป็นการระบุน้ำที่ไว้โดยชัดเจนหรืออาจเป็นการระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถริเริ่มกระทำการใดๆ ที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้
3. ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยทั่วไปสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ส่วนผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนหรืออาจมาจากการเลือกตั้งทางอ้อม โดยสภาเป็นผู้เลือกคณะบริหารท้องถิ่นก็ได้ตามที่กฎหมายกำหนด
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนท้องถิ่นเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งนี้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงและโดยทางอ้อม
5. มีอิสระการบริหารอย่างเพียงพอในขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามนโยบาย และเป้าหมายที่กำหนด โดยรัฐบาลกลางมีหน้าที่เพียงสนับสนุนส่งเสริมและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. มีอำนาจการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้อย่างอิสระตามควร มีการจัดหารายได้ในท้องถิ่นของคนอย่างพอเพียงต่อการบริหารงาน มีแหล่งรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

7. มีการกำกับดูแลจากรัฐ การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของรัฐ และจัดตั้งโดยมีกฎหมายรองรับมิใช่องค์กรที่เป็นอิสระจากรัฐ การกำกับดูแลเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็น ไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

สรุปได้ว่า ลักษณะความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินกิจการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบนั้นๆ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ประชาชนมีสิทธิเลือกและถอดถอนบุคคลที่จะเข้าปกครองตนเองได้

ปัญหาของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยการทำให้ประชาชนเข้าใจหลักการปกครองตนเองโดยตรงและเพื่อตนเองอย่างชัดเจน เนื่องจากประชาชนจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับผิดชอบความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ และการบริหารราชการแผ่นดินไทยจะเน้นหนักไปในทางรวมอำนาจมากกว่าการกระจายอำนาจสาเหตุเนื่องจากปัญหาความมั่นคง ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

สงวน ถิ่วมโนมนต์ (2548 : ออนไลน์) ได้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาของการปกครองท้องถิ่นไว้ในบทความ คลังสมอง วปอ.เพื่อสังคม ในหัวข้อ รัฐธรรมนูญกับการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. ปัญหาด้านโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ให้คนในท้องถิ่นปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน ในท้องถิ่นแต่ในอดีตได้มีกฎหมายหลายฉบับกำหนดโครงสร้างการบริหารของท้องถิ่นไว้หลากหลายรูปแบบทำให้เกิดความแตกแยก สับสน รวมทั้งการที่ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่ได้มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน จึงถูกมองว่าการบริหารกิจการของท้องถิ่นอาจไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมืองพัทยา

2. ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบจะกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ในกฎหมายมีอยู่หลายประการ

แต่ในความเป็นจริงแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับมีอำนาจหน้าที่และการให้บริการแก่
 สาธารณะ แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนเองน้อย เนื่องจากมีหน้าที่ซ้ำซ้อนกับบริหารราชการ
 ส่วนภูมิภาค

3. ปัญหาด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาสำคัญในเรื่องนี้ คือ
 ปัญหาเรื่องรายได้ของท้องถิ่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้จากภาษีดังนี้ ภาษีที่องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่า
 สัตว์ ภาษีที่เป็นของรัฐบาล รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มและจัดสรรให้แก่ท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษี
 สรรพสามิต และภาษีที่เป็นของท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปัญหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 คือ มีรายได้้น้อยมาก จึงไม่เพียงพอต่อการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ

4. ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานคือ
 ข้าราชการท้องถิ่นเป็นผู้รับนโยบายของผู้บริหาร ไปปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายกำหนดให้องค์กร
 บริหารงานบุคคลของท้องถิ่นแต่ละรูปแบบแตกต่างกัน ทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการหมุนเวียนและมี
 ความเหลื่อมล้ำกันในความก้าวหน้า

5. ปัญหาด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการปกครองท้องถิ่นคือ
 ต้องให้คนในท้องถิ่นตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองภายในกรอบของกฎหมาย รัฐหรือผู้แทน
 ของรัฐเข้าไปกำกับดูแลเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประเทศชาติ
 โดยรวม แต่การปกครองท้องถิ่นไทยในอดีต ข้าราชการส่วนภูมิภาคจะเข้าไปมีบทบาทในฐานะ
 ผู้ควบคุมหรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารหรือ
 พนักงานขององค์กรส่วนท้องถิ่นอีกตำแหน่งหนึ่ง ทำให้การบริหารงานท้องถิ่นไม่มีอิสระเท่าที่ควร
 และมุ่งเน้นตอบสนองนโยบายของส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมากกว่าความต้องการในท้องถิ่น

6. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในอดีตที่ผ่านมา ประชาชนในท้องถิ่นจะมี
 ส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองน้อยมาก การมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมคือการเปิด
 โอกาสให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสภาท้องถิ่น แต่เมื่อเลือกตั้งเสร็จสิ้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่นมี
 คณะผู้บริหารแล้วประชาชนจะไม่มีส่วนร่วมอย่างอื่นเลย ในกรณีที่ประชาชนสนใจจะมีส่วนร่วม
 ในทางปฏิบัติก็พบว่าไม่มีช่องทางที่เปิดให้ประชาชนทำอะไรได้มากนัก ซึ่งทำให้องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือและขาดความสนใจจากประชาชนส่งผลให้การปกครอง
 ท้องถิ่นซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเองประสบความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง

โกวิทช์ พวงงาม (2552 : 270 – 272) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร อบต.

ไว้ดังนี้

1. ปัญหาจากเงื่อนไขการจัดตั้ง

กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง ซึ่งประเด็นปัญหาการประกาศจัดตั้ง อบต.

โดยอาศัยเงื่อนไขตามรายได้เพียงอย่างเดียวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ คือ

1.1 พื้นที่ของ อบต. ส่วนมากไม่มีสภาพเป็นชุมชน แต่มีสภาพเป็นป่าประเภทต่างๆ (ยึดพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่แสดงอาณาเขตตำบล) ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามภารกิจของ อบต. ได้

1.2 จำนวนหมู่บ้านที่น้อยเกินไปหรือมากเกินไป ส่งผลต่อจำนวนสมาชิกสภา อบต. ทำให้ไม่สามารถจัดโครงสร้างการทำงานได้ (กรณีหมู่บ้านน้อย) และส่งผลต่อค่าใช้จ่ายประจำมากเกินไป (กรณีหมู่บ้านมาก) ซึ่งจะต้องจ่ายให้แก่สมาชิก อบต.

1.3 รายได้ที่กำหนดไว้เฉลี่ย 3 ปี ไม่น้อยกว่า 150,000 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน) ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายประจำปีซึ่ง อบต. ที่มีหมู่บ้านประมาณ 5 หมู่บ้าน จะต้องใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายจ่ายประจำปีแต่ละปีประมาณ 500,000 บาท เป็นค่าเงินเดือน ค่าจ้างพนักงานลูกจ้าง และค่าตอบแทนสมาชิกสภา อบต. (ไม่รวมงบประมาณค่าบริหารงานประจำสำนักงาน)

2. ปัญหาอำนาจหน้าที่ของ อบต.

2.1 อำนาจหน้าที่ของ อบต. ตามกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดไว้กว้างขวางไม่ชัดเจน โดยไม่คำนึงถึงฐานการคลัง และขีดความสามารถทางการบริหาร รวมถึงทักษะด้านเทคนิควิชาการต่างๆทำให้ อบต. จำนวนมากที่มีรายได้น้อยและขาดความรู้ทางเทคนิค ไม่สามารถดำเนินการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ได้ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาของประชาชนต่อ อบต.

2.2 อบต. มุ่งเน้นดำเนินกิจกรรมที่มีลักษณะการจัดทำกิจการสาธารณะด้านกายภาพ และโครงสร้างพื้นฐาน โดยมุ่งจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อจัดจ้างเป็นหลัก สมาชิกสภา อบต. คณะกรรมการบริหาร อบต. ยังไม่ให้ความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมที่เป็นเรื่องของคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบล หรือดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หรือกิจกรรมสาธารณสุข หรือกิจกรรมด้านการศึกษา

2.3 อบต. ยังไม่สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในบางเรื่องได้ (ถึงแม้มีความต้องการที่จะทำ) เนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้มอบหมายภารกิจให้ อบต. จัดทำ เพราะกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขให้ อบต. มีอำนาจดำเนินการได้

2.4 อบต. ส่วนใหญ่ยังไม่สนใจหรือไม่เข้าใจในการประสานการดำเนินกิจการร่วมกับหน่วยงานของรัฐตามอำนาจหน้าที่ของ อบต. มักจะผลักภาระให้เป็นของหน่วยงานของรัฐ

หรือยังไม่มีกร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (เทศบาล สุขาภิบาล และ อบจ.) ในการ
ทำกิจการลักษณะของ “สหการ” เหตุผลหนึ่งที่ “สหการ” ยังไม่เกิดขึ้นเนื่องจากยังไม่ปรากฏ
แนวทางและวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนว่า อบต. จะดำเนินการอย่างไร

2.5 สมาชิกสภา อบต. และคณะกรรมการบริหาร อบต. ยังไม่เข้าใจในบทบาทอำนาจ
และหน้าที่ รวมถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นั้นๆ ว่าจะดำเนินการได้อย่างไร หรืออาจกล่าว
ได้ว่า อบต. ยังขาดทักษะในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ขาดคู่มือที่จะแนะนำการทำงานตาม
อำนาจหน้าที่ที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย และปฏิบัติได้

3. ปัญหาการคลังของ อบต.

3.1 ฐานรายได้ของ อบต. ส่วนใหญ่ทั่วประเทศยังไม่กว้างพอที่จะหารายได้ให้
เพียงพอต่อภารกิจที่กฎหมายกำหนดไว้ทำให้ อบต. ส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากอิสระ
ในการบริหารงาน

3.2 ชีตความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของ อบต. ต่ำ (ปัจจุบันจัดเก็บเฉพาะภาษี
ป้าย) ที่ผ่านมการจัดเก็บรายได้ต้องพึ่งพาส่วนราชการอื่นๆ หาก อบต. ต้องดำเนินการจัดเก็บรายได้
เองประสบปัญหาด้านขีดความสามารถของพนักงาน อบต. และจำนวนพนักงานที่จะจัดเก็บ
(หากเพิ่มพนักงานจัดเก็บรายได้ก็จะส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายประจำที่มากขึ้น)

3.3 อบต. ส่วนใหญ่ยังมีขีดความสามารถทางด้านการคลังอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เพราะ
มีปัญหาจากหลายสาเหตุ เช่น มีข้อจำกัดเรื่องแหล่งรายได้ ไม่มีบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้
ด้านการคลัง ฯลฯ

4. ปัญหาอำนาจอิทธิพล

4.1 อำนาจและอิทธิพลของระบบบริหารราชการของหน่วยงานราชการ ตั้งแต่สมัย
ที่เป็นสภาตำบลยังครอบงำการดำเนินงานด้านการคลังของ อบต. อยู่มาก โดยเฉพาะด้านการจัด
งบประมาณรายจ่าย จากข้อมูลงบประมาณรายจ่ายของ อบต. ในปีงบประมาณ 2539 พบว่า อบต.
หลายแห่งต้องตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้หน่วยราชการต่างๆ ของอำเภอเพื่อจัดทำกิจการ
บางอย่างตามความต้องการของหน่วยราชการนั้นๆ

4.2 อำนาจอิทธิพลของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภา อบต. โดยตำแหน่ง
เหนือการใช้ดุลยพินิจโดยอิสระของสมาชิกสภา อบต. และกรรมการบริหารที่มาจากกาเลือกตั้ง
ส่งผลให้ อบต. ประสบปัญหาความขัดแย้งและความไม่เห็นพ้องกันในการทำกิจการสาธารณะเพื่อ
ท้องถิ่น

5. ปัญหาการขาดทักษะการบริหาร

5.1 อบต. ส่วนใหญ่เกิดปัญหาการแบ่งแยกบทบาทและภารกิจระหว่างสภา อบต. และคณะกรรมการบริหาร อบต. ทำให้แต่ละฝ่ายไม่ปฏิบัติตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งใน อบต.

5.2 สมาชิกสภา อบต. ประธานสภา อบต. ยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของกิจการสภา อบต. ที่ต้องดำเนินการทั้งในเรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับการประชุมสภา อบต. การควบคุมการประชุมสภา อบต. การหาข้อมูลสนับสนุนการประชุมของสมาชิกสภา อบต. รวมทั้งการจดบันทึกรายงานการประชุมสภา อบต. ซึ่งยังขาดการบันทึกอย่างเป็นทางการและถูกต้องสภา อบต. บางแห่งมีการแก้ไขรายงานการประชุมโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับ ลักษณะปัญหานี้เกิดกรณีปัญหาความถูกต้องตามกฎหมาย ถ้ารายงานการประชุมสภา อบต. มีผลต่อมติของสภา อบต. ที่เกี่ยวกับการอนุมัติการอนุญาต การให้ความเห็นชอบในกิจการสาธารณะของ อบต.

5.3 คณะกรรมการบริหาร อบต. ขาดทักษะในการบริหารจัดการองค์กร อบต. บางแห่ง คณะกรรมการบริหาร (โดยเฉพาะประธานกรรมการบริหารที่เคยเป็นกำนัน) บริหารงานแบบอำนาจนิยมบริหารตามใจตัวเองและพวกพ้อง ไม่ยึดกฎ ระเบียบ และข้อบังคับในการบริหาร โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องการเงิน การคลัง การบัญชี การจัดซื้อ-จัดจ้าง หากปลัด อบต. ที่บรรจุใหม่ขาดประสบการณ์ทางการบริหารมักจะตกอยู่ใต้อำนาจการบริหารแบบอำนาจนิยมของคณะกรรมการบริหารหรือไม่ก็มีความขัดแย้งกับปลัด อบต. อย่างรุนแรง

5.4 ปัญหาการบริหารภายใต้กฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่มีมาก ยุ่งยาก ซับซ้อน จนสมาชิกสภา อบต. คณะกรรมการบริหาร อบต. หรือแม้แต่พนักงาน อบต. – ปลัด อบต. (บรรจุใหม่) ไม่สามารถสร้างความเข้าใจกับกฎระเบียบต่างๆ ได้ เป็นเหตุให้การปฏิบัติงานมีความบกพร่องและผิดกฎหมาย ผิดระเบียบในหลายๆเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องการเงิน การบัญชี พัสดุ

6. ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน

6.1 ประชาชนโดยทั่วไปยังไม่เข้าใจทั้ง โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของ อบต. ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักเคยชินต่อรูปแบบสภาตำบล และเคยชินต่อบทบาทการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

6.2 ประชาชนส่วนมากยังขาดการมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ ติดตามการทำงานของ อบต. เป็นเหตุให้ อบต. เป็นองค์กรของรัฐ (ระดับท้องถิ่น) ในตำบล หมู่บ้าน มีอิทธิพลเหนือวิถีชีวิตของประชาชนเป็นเจ้านายใหม่ของประชาชน (สัญลักษณ์ของเครื่องแบบสมาชิกสภา อบต.) ทำให้มีอำนาจอิทธิพลเหนือกว่าการที่ประชาชนจะเข้ามาควบคุม อบต.

6.3 ประชาชนบางแห่งให้ความคาดหวังกับ อบต. สูงเกินไป โดยเข้าใจว่า อบต. จะเป็นองค์กรที่มาทำหน้าที่แทนหน่วยงานราชการ (อำเภอ) จึงเรียกร้องให้ อบต. ทำกิจการต่างๆ เช่น หน่วยงานราชการ โดยไม่คำนึงถึงรายได้ของ อบต. ว่ามีเท่าใด

จากปัญหาข้างต้นจะเห็นว่าการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดความ รู้แจ้งทางการเมือง สร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง เป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากรัฐบาลกลางมาให้คนในระดับท้องถิ่นดูแลปกครองกันเอง ทั้งนี้เพื่อท้องถิ่นเกิดการพัฒนาและการใช้ทรัพยากรของตนเองที่มีอยู่คุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุด ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้ระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่ถือว่าปวงชนทั้งหลายมีสิทธิที่จะรับรู้การดำรงชีพของตนและกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยมีอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

ความหมายการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการกระจายอำนาจ เป็นการแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการต่างๆ ให้กับองค์กรหรือบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมาย ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

จารุพงศ์ พลเดช และคณะ (2540 : 11) ได้กล่าวถึงความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ เป็นการ โอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลถือได้ว่าเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวความคิดหลักของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

ประยูร กาญจนดุล (2546 : 171) ได้กล่าวถึง ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นๆ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ขึ้นอยู่ในการบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง

ประธาน คณะกรรมาธิการ (2548 : 24) ได้กล่าวถึง ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นที่ได้มีการจัดองค์การขึ้น โดยความเห็นชอบของส่วนรวม (โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง) ได้มีโอกาสในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ ในการจัดทำบริการสาธารณะบางประการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นการกระจายการบริหารจัดการงานราชการและการจัดบริการสาธารณะของภาครัฐจากส่วนกลางลงไปสู่ราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกันเองและเป็นไปตามความต้องการในพื้นที่ท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนดต้องกับการกำกับดูแลจากรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐในการปฏิบัติราชการส่วนท้องถิ่น

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจปกครอง เป็นการมอบอำนาจการปกครองจากการปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาคไปยังการปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของแผนกระจายอำนาจที่ภาครัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐได้ให้ความเห็นและสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

สถาบันพระปกเกล้า (2548 ก : ออนไลน์) กล่าวว่า การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยสาระสำคัญและหลักการกระจายอำนาจ สถาบันพระปกเกล้า ได้แบ่งหลักการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การเป็นนิติบุคคลก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเหล่านี้จะไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางประจำอยู่ในภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่อำนาจอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของ

ประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีใช้เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจธิปไตยของตนเอง หากแต่ว่ามีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและทำหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นมากกว่านี้ ถึงกับสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจทำได้

4. งบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วย การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 (2551 : 11) ได้ให้ความสำคัญของการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญรัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น และมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในการกำกับดูแล ให้มีมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการ

ตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไก การตรวจสอบการดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก

จากองค์ประกอบทั้ง 4 ประการของหลักการกระจายอำนาจตามที่กล่าวมานี้ หากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบครบทั้ง 4 ประการ และสามารถปฏิบัติงานโดยปราศจากการ ถูกควบคุมหรือแทรกแซงในระดับสูงกว่า ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแล้ว ย่อมจะเป็น องค์ประกอบท้องถิ่นหรือหน่วยงานท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์พร้อมปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ท้องถิ่นพัฒนาตนเองอย่างเข้มแข็งยั่งยืน ทั้งนี้ต้อง ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ อีกด้วย

ขั้นตอนการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่างๆ มีอำนาจ ในการจัดการดูแลกิจการหลายๆด้านของตนเอง ไม่ใช่เป็นการปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจ ในการจัดการกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลมักจะ ได้แก่ ระบบ สาธารณูปโภค การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สิน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยมีนักวิชาการและหน่วยงานได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

สัมพันธ์ เศษะอริก และคณะ (2546 : 1-2) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจไว้ดังนี้ การกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญ ที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้กำหนดในหมวดที่ 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึงมาตราที่ 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นมี อิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง และมาตราที่ 334 ของรัฐธรรมนูญได้มีบทบังคับให้รัฐบาลต้องออก กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นภายใน 2 ปี

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (2551 : 22) ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นดังนี้

1. คณะกรรมการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ แผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา
2. กำหนดการจัดระบบการบริการ สาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3. ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ
4. กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงาน รัฐวิสาหกิจ ระหว่างรัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน เงินงบประมาณที่ราชการส่วนกลางโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นเป็นสำคัญ
7. เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ และการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรี
9. เรงรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง
11. พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น
12. เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
13. เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ ในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
14. เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
15. ออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

16. ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ประกาศของคณะกรรมการ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มจาก คณะกรรมการจัดทำแผนการกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา ผ่านขั้นตอนต่างๆจนถึงการออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ประกาศของคณะกรรมการ ซึ่งใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

รูปแบบการปกครองท้องถิ่น

ปัจจุบันประเทศไทยได้แบ่งรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไว้ 5 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา แต่ผู้วิจัยขอนำรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลมากล่าวเพราะผู้วิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยกำเนิดครั้งแรกในรูปแบบสภาตำบลและมาตรา 6 ของพระราชบัญญัตินี้ได้ยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามกฎหมายที่กำหนด ให้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีมากที่สุดในประเทศและครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการบริหารงานในรูปแบบราชการส่วนท้องถิ่น

ชวงส์ ฉายะบุตร (2539 : 35) กล่าวถึง ประวัติองค์การบริหารส่วนตำบลโดยย่อ คือในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศไทยได้เดินทางไปราชการ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศต่างๆ ในยุโรป ในปี พ.ศ. 2488 หลังจากกลับมาแล้วเห็นว่าการบริหารราชการท้องถิ่นของประเทศต่างๆ ราษฎรมีส่วนในการบริหารท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย จึงได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 จัดตั้งหน่วยปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” แต่ประสบปัญหาหลายประการจึงถูกยกเลิกไปจนกระทั่งปี พ.ศ. 2515 จึงจัดระเบียบบริหารงานในตำบลให้เหลือเพียงรูปแบบเดียว เรียกว่า “สภาตำบล” องค์การบริหารส่วนตำบลตาม

พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ก็ถูกยกเลิกไปด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีกระแสเรียกร้องจากประชาชนโดยประชาชนต้องการที่จะมีอำนาจในการบริหารท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เนื่องจากสภาตำบลไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพขาดความคล่องตัวในการบริหารและรัฐบาลก็เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 6 ของ พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้ยกฐานะสภาตำบล ซึ่งมีรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา 40 สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทให้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ และให้ออนบรคางประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิเรียกร้องหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 4 และมาตรา 95 วรรค 4 และต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้มีการแก้ไขกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

โกวิท พวงงาม (2550 ก : 156 – 161) กล่าวถึง โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่เกิดขึ้นจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 หมวคว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงไปโดยมีโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง ในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 3 คน เขตเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ เขตหมู่บ้าน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วให้นายอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยที่ประธาน และรองประธานดำรงตำแหน่งจนครบ

วาระของสภา หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

2. นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรฝ่ายบริหาร เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารของ องค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกององค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนาย กององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการ บริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหน้าที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ได้ไม่เกิน 2 คน และนายกององค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกององค์การบริหารส่วน ตำบล 1 คน ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

สรุปได้ว่า การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและ โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการ ปกครอง โดยรัฐบาลเป็นผู้กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บริหารราชการ ในการจัดทำบริการสาธารณะ มีผู้บริหารและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ โดยมีหน่วยงานของรัฐบาลในระดับจังหวัดและในระดับ อำเภอ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลอีกทางหนึ่ง

การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริหารงานตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งโดยเลือกตั้งขึ้น โดยราษฎร

1.2 อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

1.3 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1.3.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.3.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบายและพัฒนา ตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.4 สภากงศ์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5 ประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

1.6 ปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 หรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดแต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย

1.7 ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน เป็นเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดการประชุม

2. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 คน แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

2.2 คณะผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.2.1 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.2.3 รายงานการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

2.3 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

2.5 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

2.6 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติองค์การบริการส่วนตำบลได้

ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นระบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เล็กที่สุดในประเทศไทย พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดให้การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 ก : 67) ได้ให้คำนิยามขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ย สามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้น ให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านซึ่งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน ซึ่งอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง สำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงาน

สารานุกรมเสรี (2553 : ออนไลน์) องค์การบริหารส่วนตำบล มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณ ที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้ง ขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน สามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ย สามารถจัดตั้งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจา นุเบกษา และมีฐานะเป็นนิติบุคคล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 ก : 82 – 85) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ หน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66) ภายใต้บังคับ แห่งกฎหมายของการบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำตามมาตรา 67 และหน้าที่อาจจัดทำตามมาตรา 68 ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66)
2. หน้าที่ที่ต้องทำ (ตามมาตรา 67) ดังนี้
 - 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
 - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
 - 2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2.8 บำรุงรักษาสีลปะ จารึกประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ ท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากร ให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. หน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการ (ตามมาตรา 68) ดังนี้

- 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและเพื่อการเกษตร
- 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะ ดำเนินกิจการใดๆเพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนิน กิจการ ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (ตามมาตรา 69)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อ ประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยกรณีนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนด (ตามมาตรา 69/1)

6. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมี สิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการของทางราชการ

ในตำบลเว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (ตามมาตรา 70)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ตามมาตรา 71)

8. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นและเพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (ตามมาตรา 72)

9. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อกระทำการร่วมกันได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (ตามมาตรา 73)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 ก : 159 – 160) กล่าวว่า ในด้านการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ในมาตรา 16 ซึ่งกำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน

8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน ส่งเสริม

การมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

16. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
17. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
18. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
19. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
20. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
21. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
22. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และอนามัย โรงมหรสพ และ

สาธารณสถานอื่นๆ

23. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

24. การวางผังเมือง
25. การขนส่งและวิศวกรรมจราจร
26. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
27. การควบคุมอาคาร
28. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
29. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษา

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 ก : 78 – 79) มีดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของ องค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายก องค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 ก : 72) มีดังนี้

2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการ บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 ก : 87) ดังนี้

3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

3.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

3.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

3.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

3.8 รายได้อื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 ก : 87)

ดังนี้

- 4.1 เงินเดือน
- 4.2 ค่าจ้าง
- 4.3 เงินเดือนค่าตอบแทนอื่นๆ
- 4.4 ค่าใช้สอย
- 4.5 ค่าวัสดุ
- 4.6 ค่าครุภัณฑ์
- 4.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่นๆ
- 4.8 ค่าสาธารณูปโภค
- 4.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- 4.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

จากภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวข้างต้นนั้นสะท้อนถึงระดับของการกระจายอำนาจและความเป็นอิสระขององค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ถูกจัดตั้งขึ้นและกำหนดโครงสร้างการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้กำหนด ซึ่งรัฐได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึงตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นทั้งในด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ระบบสาธารณูปการ และระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น

ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่ง มีลักษณะที่ไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านรายได้ ด้านขนาดของพื้นที่ บ่งบอกถึงความเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้

โกวิท พวงงาม (2553 : ออนไลน์) กล่าวไว้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล

มีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบท องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนระดับตำบล หมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

1. คุณค่าและความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารการปกครองภายในพื้นที่ชนบทองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 การบริหารการปกครองของประเทศไทย ตามโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบด้วยการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านมาการบริหารการปกครองของไทยมักรวมศูนย์อำนาจไว้ที่การบริหารราชการส่วนกลาง ทำให้การปกครองท้องถิ่นของไทยมีความอ่อนแอ และส่งผลให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาให้กับท้องถิ่นได้มากนัก

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีลักษณะที่ไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีขนาดและรายได้ที่แตกต่างกัน การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขนาดที่แตกต่างกันนั้น ทำให้ระดับความใกล้ชิดกับประชาชนก็แตกต่างกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่มีระดับความใกล้ชิดกับประชาชนน้อยกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุด จึงมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

1.3 ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาตำบล การตรวจสอบการกำกับดูแลได้ง่ายที่สุด ตลอดจนเป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชนในการระดมความรู้และความคิด การตัดสินใจวางแผนพัฒนา การดำเนินการ และการระดมทุน ทรัพยากร เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองที่มีทั้งความเหมาะสมเชิงโครงสร้างขององค์กรและการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. คุณค่าองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริการสาธารณะและการพัฒนาพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลยังเป็นรูปแบบการปกครองที่สะท้อนการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง อันเป็นการสนองตอบต่อนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลที่จะให้อำนาจการบริหารงานแก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ และมีอิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่น

ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจาก การเลือกตั้งทั้งหมด และองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงมีความสามารถในการทำนิติกรรมสัญญาโดยไม่ต้องผ่านทางราชการ เป็นผลทำให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความคล่องตัวในการดำเนินการ ขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลยังสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นกว่าเดิม และผู้บริหารก็มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่มากขึ้น มีผลทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถสนองตอบต่อ

การแก้ไขปัญหาก็กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้มากขึ้น อันทำให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพึงพอใจ

จากความสำคัญที่นักวิชาการได้กล่าวมานี้ พอสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ชนบทมีส่วนสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งยังเป็นหน่วยปฏิบัติการเชื่อมเครือข่ายหน่วยงานราชการต่างๆ ให้ทำงานหรือบริการประชาชนในพื้นที่อย่างมีบูรณาการ

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา
สภาพทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา (2556 : 6 - 12) ตำบลตาเสา เป็น 1 ใน 7 ตำบลในเขตอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับท้องถื่นใกล้เคียง 4 ส่วน คือ

ทิศเหนือ	จรด ตำบลหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	จรด ตำบลห้วยสำราญ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	จรด ตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	จรด ตำบลเมืองโพธิ์ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

เขตปกครอง รวม 10 หมู่บ้าน คือ

หมู่ 1	ผู้ปกครอง	นายดิถ อนันรัมย์	กำนัน
หมู่ 2	ผู้ปกครอง	นายเสมียน เขวลักษณ์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 3	ผู้ปกครอง	นางกัลยา อนันรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 4	ผู้ปกครอง	นายถนอม ทองจันทร์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 5	ผู้ปกครอง	นายสุชาติ ทะพลรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 6	ผู้ปกครอง	นายวิโรจน์ ทะรารรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 7	ผู้ปกครอง	นายบุญศรี ทิศารรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 8	ผู้ปกครอง	นายจันทร์ ศิลปงาม	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 9	ผู้ปกครอง	นายบุญจันทร์ ทะรารรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 10	ผู้ปกครอง	นายระแวง เปลียนกลิ่น	ผู้ใหญ่บ้าน

เนื้อที่ ตำบลตาเสา มีพื้นที่ตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทยประมาณ 22,005.5 ไร่ หรือ 35.28 ตารางกิโลเมตร เป็นเขตปกครององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ประมาณ 22,005.5 ไร่ หรือ 35.28 ตารางกิโลเมตร เป็นตำบลค่อนข้างใหญ่ โดยมีเนื้อที่ทำนารวมทั้งหมด 16,290 ไร่ แยกเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

ประชากร

จำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากร ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ภายในเดือน มิถุนายน พ.ศ.2556 พบว่า มีประชากรที่อาศัยอยู่จริง และที่ทำงานอยู่นอกพื้นที่ จำนวนทั้งสิ้น 4,901 คน จำแนกเป็นชาย 2,420 คน หญิง 2,481 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 138.91 คน ต่อตารางกิโลเมตร และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,121 ครัวเรือน ซึ่งจะดูได้จาก ข้อมูลเปรียบเทียบดังนี้

ตาราง 2.1 จำนวนครัวเรือนในองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

หมู่ที่	บ้าน	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556
1	ตาเสา	114	115	116
2	ห้วย	95	96	98
3	ทานตะวัน	95	96	97
4	กระโดน	62	63	65
5	มะขาม	146	150	155
6	ตาเสา	150	154	157
7	ขาม	163	169	170
8	สามัคคี	80	81	80
9	หนองแวง	97	99	101
10	บ่อทอง	77	80	82
	รวม	1,079	1,103	1,121

ตาราง 2.2 จำนวนประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา พ.ศ. 2556

หมู่ที่	บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
1	ตาเสา	279	278	557
2	หว่า	196	201	397
3	ทานตะวัน	226	206	432
4	กระโดน	129	256	285
5	มะขาม	324	331	655
6	ตาเสา	294	323	617
7	ขาม	358	375	733
8	สามัคคี	196	182	378
9	หนองแวง	208	223	431
10	บ่อทอง	210	206	416
	รวม	2,420	2,481	4,901

การศาสนา

ประชาชนในตำบลตาเสา จะนับถือศาสนาพุทธ โดยมีศาสนสถาน 3 แห่ง คือ

1. วัดบ้านตาเสา ตั้งอยู่ที่บ้านตาเสา หมู่ที่ 1 โดยมี พระครูสุวิมลบุญญากร เป็นเจ้าอาวาส
2. วัดบ้านมะขาม ตั้งอยู่ที่บ้านมะขาม หมู่ที่ 5 โดยมี พระมหาสากล กิตติปัญญา เป็นเจ้าอาวาส
3. วัดป่าสนวนนอก ตั้งอยู่ที่บ้านขาม หมู่ที่ 7 โดยมีพระอาจารย์ศรี ฐานะจาโร เป็นเจ้าอาวาส

ระบบสาธารณสุข

1. การโทรคมนาคม

สถานีโทรคมนาคม (องค์การโทรศัพท์) - แห่ง

สถานีขยายสัญญาณโทรคมนาคม 2 แห่ง

ตู้โทรศัพท์ จำนวน 8 ตู้

หอกระจายข่าว

จำนวน 10 แห่ง

2. การไฟฟ้า

เขตตำบลตาเสา เป็นชุมชนชนบท ระบบการไฟฟ้าขยายทั่วถึงทั้งตำบล ประชากรมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือนทำให้ประชาชนมีสิ่งอำนวยความสะดวก คือ มีเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ เกือบครบทุกครัวเรือน

3. ระบบประปา

ประชาชนในตำบลตาเสา ได้รับการบริการด้านประปาจากการประปาหมู่บ้านหนองแวง ซึ่งได้ถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา 1 แห่ง ก่อสร้างใหม่ 2 แห่ง รวมเป็น 3 แห่ง จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการบริการประมาณ 919 ครัวเรือน

การศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา มีโรงเรียนที่ขยายโอกาสทางการศึกษา 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดบ้านตาเสา และโรงเรียนบ้านมะขามหวานตะวันออก

ระดับอุดมศึกษา (ไม่มี)

การจัดการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ได้ดำเนินการตามโครงการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาอนุบาล 2 ขวบ ซึ่งปฏิบัติตามนโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 78 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30 กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายถ่ายโอนการจัดการศึกษาอนุบาล 2 ขวบ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในปีการศึกษา 2540 โดยให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติรับเด็กอนุบาล 2 ขวบเข้าเรียน แต่ให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นในการจัดการศึกษาอนุบาล 2 ขวบ โดยสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการและครูผู้ดูแลเด็กฯ หรือผู้ดูแลเด็กฯ ให้ช่วยดำเนินการสอนต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเด็กก่อนวัยเรียน อนุบาล 2 ขวบ จำนวน 1 ห้อง ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กอนุบาล จำนวน 6 คน และมีเด็กอนุบาล 2 ขวบ 5 เดือน ปีละประมาณ 60 - 90 คน

จำนวนเด็กปฐมวัยที่เข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา มีอัตราเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับจากปี 2549 เนื่องจากผู้ปกครองเด็กมีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่มีเวลาดูแลเด็กในปกครองของตนมากนัก ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา มีศักยภาพพร้อมที่จะรับเด็กเข้ามาอยู่ในความดูแลขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นในด้านงบประมาณไปจนถึงด้านบุคลากร

การสาธารณสุข

ผู้ติดเชื้อ H.I.V. ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา มีจำนวน 9 คน ซึ่งอยู่ในการดูแลติดตามผลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตาเสา

ผู้สูงอายุ ในเขตตำบลตาเสา จำนวน 535 คน แบ่งเป็น

- ชาย จำนวน 232 คน
- หญิง จำนวน 303 คน

ผู้พิการทุพพลภาพ จำนวน 253 คน แบ่งเป็น

- ชาย จำนวน 111 คน
- หญิง จำนวน 142 คน

เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมของตำบลตาเสา มีถนนสายหลัก คือ ทางลาดยางสายห้วยราช - สดึก และถนน ตาเสา - ระเบ็ก อยู่ในความดูแลของโยธาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ มีการจราจรในแต่ละวันไม่ต่ำกว่าวันละ 1,000 คัน

การคมนาคมภายในตำบล/หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 90,000 ตารางเมตร แยกเป็น

1. ถนนสัญจรไปมาสะดวก จำนวน 88,000 ตารางเมตร คิดเป็น 97.70%
2. ถนนสัญจรไปมาไม่สะดวก จำนวน 2,000 ตารางเมตร คิดเป็น 2.30%

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่ได้ทำไว้ก่อนหน้านี้แล้ว และมีหัวข้องานวิจัยที่สอดคล้องหรือใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นแนวทางประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งพอสรุปเนื้อหาของงานวิจัยได้ดังนี้

จิรศักดิ์ สีโตเจริญ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไถ่ จังหวัดลำพูน พบว่า โครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ โครงการพื้นฐาน รองลงมาเป็นการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และมีส่วนร่วมน้อยที่สุดได้แก่ประเภทอื่นๆ โดยจะไปมีส่วนร่วมในลักษณะของการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะมากที่สุด รองลงมาได้รับประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยสมัครใจมากกว่าผู้ถูกชักชวน ส่วนรูปแบบของการมีส่วนร่วม นั้นจะเข้าโดยผ่านตัวแทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากรายครัวในหมู่บ้าน รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านและ

ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วม ได้แก่ การที่จะมีโอกาสได้ร่วมรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเข้มแข็ง และจะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะเป็นวิธีหนึ่งในการควบคุมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล สาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีน้อยไม่เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

สมบูรณ์ กนกหงส์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. บุคลากร ในชุมชนโดยรวมและจำแนกตามสภาพเห็นว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านลักษณะการเป็นผู้นำด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อพึ่งพาตนเอง ด้านโอกาสพบปะและแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนของชุมชน และด้านความสามัคคีและความร่วมมือในชุมชน

2. บุคลากร ในชุมชนมีสถานภาพต่างกันเห็นว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ทิพย์ภาเวช ณี เชียงใหม่ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีประชาชนมีส่วนร่วม เป็นการดำเนินงานที่สะท้อนถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนและสามารถแก้ไขปัญหาชุมชนได้ดีกว่ารูปแบบเดิมที่จัดทำโดยภาครัฐ

บุญเทียน จันสุข (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก คือ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต และการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพานิชยกรรมและการท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

ไพรพ อดงค์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย

พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลจตุรพักตรพิมาน จากมากไปน้อย คือ ด้านศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสะอาด ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

รัชนิดา ไสยรส (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวาปี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดให้มีการบำรุงทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และด้านการจัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง

วิชาญ ลำจวน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหง อำเภองาว จังหวัดลำปาง สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานด้านการประชุมประชาคมการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านการติดตามประเมินผลของประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหง อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย จากการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะ คือองค์การบริหารส่วนตำบลควรเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาบทบาทให้ประชาชนเกิดความตระหนักต่อการมีส่วนร่วม เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหงมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทรงวุฒิ นาคทอง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพลา อำเภอนาง จังหวัดระยอง ตามหลักยุทธศาสตร์การบริหารงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการศึกษา กีฬา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดระบบป้องกันภัยเพื่อสะดวกให้กับประชาชนในกรณีที่เกิดปัญหาในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมือง-การบริหาร และด้านข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

นิรันทรชัย อุจันท์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าระบบบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับได้แก่ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

อิสริย์ เถลิงรัมย์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชนในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการบริหารจัดการ โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

พรนิภา เหลือสัน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษา พบว่า ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงระดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ ด้านการดำเนินการ ด้านการวางแผน ด้านการติดตามตรวจสอบ ตามลำดับ และมีข้อเสนอแนะว่า ควรติดตั้งโคมไฟสาธารณะเพิ่มเติมขึ้น เพื่อให้แสงสว่างอย่างทั่วถึง และติดตั้งในจุดที่เหมาะสม รองลงมาคือจัดให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงามมีเครื่องออกกำลังกาย สนามเด็กเล่นในหมู่บ้านสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ให้มีการขุดสระน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ให้มีการก่อสร้างทางระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง และให้มีการซ่อมแซมถนนในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

จากผลการศึกษาวิจัยที่กล่าวมา สรุปว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ประชาชนมีความต้องการที่จะให้ท้องถิ่นพัฒนาในหลายๆ ด้านควบคู่กันไป และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากที่สุด ดังนั้นในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถนำระดับความคิดเห็นของประชาชนมาช่วยในการวางแผนพัฒนาในการดำเนินงาน และการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสาต่อไป เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งหมด 10 หมู่บ้าน จำนวน 3,372 คน
 2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน แล้วทำการกระจายกลุ่มตัวอย่างให้ไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก
- รายละเอียดของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนจำแนกตามหมู่บ้าน

รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
หมู่ 1 บ้านตาเสา	391	40
หมู่ 2 บ้านหนองว่า	266	27
หมู่ 3 บ้านทานตะวัน	310	32
หมู่ 4 บ้านกระโดน	193	20

ตาราง 3.1 (ต่อ)

รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
หมู่ 5 บ้านมะขาม	440	45
หมู่ 6 บ้านตาเสา	415	42
หมู่ 7 บ้านขาม	520	53
หมู่ 8 บ้านสามัคคี	270	28
หมู่ 9 บ้านหนองแวง	302	31
หมู่ 10 บ้านบ่อทอง	265	27
รวม	3,372	345

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) โดยตามเกี่ยวกับประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่เคยมีส่วนร่วม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้าน

1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว
3. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร
4. ด้านการพัฒนาสังคม

ซึ่งแบบสอบถามนี้ประกอบไปด้วย 6 ตัวเลือกตามระดับความมากน้อยของบทบาทการมีส่วนร่วม ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่เคยมีส่วนร่วม เกณฑ์การให้คะแนน มีหลักเกณฑ์ดังนี้

6 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

4 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

3 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1 หมายถึง ไม่เคยมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการ ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โครงสร้าง และภาษาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 ท่านดังนี้

2.4.1 ผศ.น้อย สุปิงคลัด ข้าราชการบำนาญ อดีตรองนายกเทศมนตรีเมืองบุรีรัมย์

2.4.2 ดร.อำนาจ วัฒนกรศิริ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

2.4.3 จ.ส.อ.ธีระวัฒน์ วรรณะโกเมศ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามมาทดลอง (Try Out) ใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโพธิ์ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.7 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9008 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. จากแบบสอบถามจำนวน 345 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2539 : 79)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5.51 – 6.00	การมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
4.51 – 5.50	การมีส่วนร่วมระดับมาก
3.51 – 4.50	การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
2.51 – 3.50	การมีส่วนร่วมระดับน้อย
1.51 – 2.50	การมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด
1.00 – 1.50	ไม่เคยมีส่วนร่วม

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - 2.1 ร้อยละ
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 4.1 ดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	345	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	159	46.10
1.2 หญิง	186	53.90
2. อายุ		
2.1 18 – 30 ปี	63	18.30
2.2 31 – 40 ปี	96	27.80
2.3 41 – 50 ปี	87	25.20
2.4 51 – 60 ปี	72	20.90
2.5 61 ปีขึ้นไป	27	7.80
3. อาชีพ		
3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	44	12.80
3.2 รับจ้าง	70	20.30
3.3 เกษตรกร	178	51.60
3.4 ธุรกิจส่วนตัว	40	11.60
3.5 นิสิต นักศึกษา	13	3.70

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 345 คน เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นชาย จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 46.10 เป็นหญิง จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 53.90 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 รองลงมา คือ ช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 ส่วนมีจำนวนน้อยที่สุด คือ ช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพเกษตรกร มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ส่วนมีจำนวนน้อยที่สุด คือ อาชีพอื่นๆ (อาชีพรับเหมาก่อสร้าง อาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า อาชีพช่างเสริมสวย) มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
ตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏดังตาราง 4.2 – 4.6 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	4.52	0.36	มาก
2. ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว	4.41	0.42	ปานกลาง
3. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร	4.39	0.44	ปานกลาง
4. ด้านการพัฒนาสังคม	4.45	0.54	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.44	0.36	ปานกลาง

จากตาราง 4.2 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับ ได้ดังนี้ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.52$) ด้านการพัฒนาสังคม ($\bar{X} = 4.45$) ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.41$) และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงานดำเนินการด้าน โครงสร้างพื้นฐาน	4.57	0.83	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นด้าน สาธารณูปโภค	4.13	0.33	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดให้มีถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนหินคลุก เข้าถึงหมู่บ้าน	4.78	0.91	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดให้มีโคมไฟฟ้าสาธารณะอย่าง เพียงพอและทั่วถึงในหมู่บ้าน	4.60	0.87	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดให้มีน้ำสะอาดสำหรับใช้อุปโภค บริโภค	4.70	0.91	มาก
6. ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ซ่อมแซม และบำรุงรักษา ถนน โคมไฟฟ้า ท่อระบายน้ำ	4.72	0.89	มาก
7. ท่านมีส่วนร่วมในการแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค	4.50	0.78	ปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ ด้านโครงสร้าง พื้นฐาน เพื่อนำเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาหมู่บ้านและตำบล	4.48	0.77	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมโครงการของ อบต.	4.32	0.64	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.52	0.36	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 2., 7., 8. และข้อ 9. อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดให้มีถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนหินคลุก เข้าถึงหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมา คือ ข้อ 6. ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ซ่อมแซม และบำรุงรักษา ถนน โคมไฟฟ้า ท่อระบายน้ำ ($\bar{X} = 4.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2. ท่านมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นการสร้างระบบสาธารณสุขโลก ($\bar{X} = 4.13$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาท่องเที่ยว โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว			
10. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว (พระพุทธมณฑลจำลองวัดบ้านตาเสา)	2.77	0.85	น้อย
11. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (พระพุทธมณฑลจำลองวัดบ้านตาเสา)	2.80	1.01	น้อย
12. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวให้มีประวัติและตำนานเล่าขาน (พระพุทธมณฑลจำลองวัดบ้านตาเสา)	3.63	1.07	ปานกลาง
13. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว	2.94	0.68	น้อย
14. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร หรือพัฒนาตนเองรองรับการท่องเที่ยว	2.91	0.97	น้อย
15. ท่านมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับชุมชน	3.92	1.08	ปานกลาง
16. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.43	1.22	น้อย
17. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	3.15	0.48	น้อย
18. ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปูชนียสถานและทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.88	0.97	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.41	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 12., 15. และข้อ 18. อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 15. ท่านมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับชุมชน ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือ ข้อ 18. ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปูชนียสถานและทรัพยากรการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 10. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว (พระพุทธมณฑลจำลองวัดบ้านตาเสา) ($\bar{X} = 2.77$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร			
19. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างเศรษฐกิจในชุมชน	4.47	0.77	ปานกลาง
20. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน	4.39	0.75	ปานกลาง
21. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตร	4.36	0.68	ปานกลาง
22. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค	4.35	0.71	ปานกลาง
23. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้า/ผลิตภัณฑ์	4.39	0.72	ปานกลาง
24. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร	4.38	0.70	ปานกลาง
25. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการเพิ่มการผลิตโดยมุ่งเน้นคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม	4.32	0.64	ปานกลาง
26. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการชลประทานและก่อสร้างฝายดินน้ำเพื่อเพิ่มน้ำในการเกษตรกรรมอย่างเพียงพอ	4.51	0.80	มาก
27. ท่านมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	4.36	0.68	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.39	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 26. อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 26. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการชลประทานและก่อสร้างฝายต้นน้ำเพื่อเพิ่มน้ำในการเกษตรกรรมอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ ข้อ 19. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างเศรษฐกิจในชุมชน ($\bar{X} = 4.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 25. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการเพิ่มการผลิตโดยมุ่งเน้นคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.32$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาสังคม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการพัฒนาสังคม			
28. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาทางการเมืองและสังคมในด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.60	0.87	มาก
29. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ	4.70	0.91	มาก
30. ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการให้บริการ เพื่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	4.51	0.80	มาก
31. ท่านมีส่วนร่วมการวางแผนพัฒนาการเป็นอยู่ของสตรี เด็กและผู้ด้อยโอกาส	4.39	0.72	ปานกลาง
32. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาแก่ชุมชนฯ	4.36	0.68	ปานกลาง
33. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดีของมารดาและทารก	4.51	0.80	มาก
34. ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกัน เฝ้าระวังผู้เสี่ยงเสพติดยาเสพติดและรักษาสุขภาพชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน	4.42	0.74	ปานกลาง
35. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนนโยบายการป้องกันปราบปรามผู้มีอิทธิพล	4.38	0.70	ปานกลาง

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
36. ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์การเข้าถึงสาธารณสุขตามนโยบายการประกันสุขภาพ 30 บาท รักษาทุกโรค	4.37	0.73	ปานกลาง
37. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถลดปัญหาความรุนแรงได้	4.39	0.72	ปานกลาง
38. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของครอบครัว และชุมชน	4.41	0.73	ปานกลาง
39. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศักยภาพและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.76	0.91	มาก
40. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบุคลากรทางศาสนาให้มีความรู้และทักษะในการถ่ายทอดหลักธรรมสู่การปฏิบัติและการเผยแพร่พระศาสนา	4.38	0.70	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.45	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการพัฒนาสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 28., 29., 30., 33., 39. อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 39. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศักยภาพและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา คือ ข้อ 29. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.70$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 32. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาแก่ชุมชนฯ ($\bar{X} = 4.36$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ปรากฏดังตาราง 4.7 ดังนี้

ตาราง 4.7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	อบต. ควรทำโครงการตามที่ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอมาทุกโครงการ	25	43.10
2.	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับ อบต. ในการทำกิจกรรมต่างๆ กิจกรรม	19	32.76
3.	อบต. ควรจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพการเกษตร	14	24.14
รวม		58	100.00

จากตาราง 4.7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ อบต. ควรทำโครงการตามที่ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอมาทุกโครงการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับ อบต. ในการทำกิจกรรมต่างๆ กิจกรรม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 32.76 และ อบต. ควรจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพการเกษตร จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 24.14 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอการสรุปผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อนำผลวิจัยที่ได้เสนอต่อผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 หมู่บ้าน จำนวน 3,372 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน แล้วทำการสุ่มกระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขสำนวนและ

ภาษาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งก่อนทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโพธิ์ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9008 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเอง จำนวน 345 ฉบับ แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาคืนได้จำนวน 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตาราง แสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดทำคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร และด้านการพัฒนาสังคม ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ คือ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาสังคม ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในการเสนอโครงการร่วมกับ อบต. รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับ อบต. ในการทำกิจกรรมบางกิจกรรม และ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการทำงานของ อบต. ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลให้้องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา นำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ในอนาคต ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร และด้านการพัฒนาสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยที่ออกมาเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร ประชาชนยังไม่มี ความสนใจในกระบวนการ การพัฒนาชุมชนหรือสังคมของตนเอง ซึ่งประชาชนยังไม่มี ความสนใจในการมีส่วนร่วมในการเสนอแผนดำเนินการด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาหมู่บ้านและตำบลเท่าที่ควร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการสร้างและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจะเป็น การสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น และการส่งเสริมการชลประทานเพื่อใช้ในการเกษตร อย่างเพียงพอเกี่ยวกับการใช้น้ำเพื่อการเกษตรทุกฤดูกาล ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำเนินการ ประชาชนจึงไม่สนใจในบทบาทการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิดา ไสยรส (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเพราะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดให้มีถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนหินคลุก รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงซ่อมแซม และบำรุงรักษาถนน โคมไฟฟ้าสาธารณะ และท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนได้รับการช่วยเหลือตรงต่อความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนมีถนนเพื่อสัญจรไปมาสะดวกและมีโคมไฟฟ้าสาธารณะที่ส่องสว่างภายในหมู่บ้าน ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของไพรพ ทัศนคำ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา มีการดำเนินงานโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการดำเนินงานเกี่ยวกับถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนหินคลุก รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาถนน โคมไฟฟ้าสาธารณะ และท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ตรงต่อความต้องการของประชาชน ส่วนเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานเป็นเทศบาลที่ตั้งอยู่ในตัวอำเภอการรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะของประชาชนอาจมีไม่มาก อาจมีการดำเนินโดยที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนหินคลุก รวมไปถึงการปรับปรุง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาถนน โคมไฟฟ้าสาธารณะ และท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ตรงตามความต้องการเท่าที่ควร จึงทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

2.2 จากผลการวิจัย ด้านการพัฒนาท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชาชนเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมการการจัดกิจกรรมต่างๆ ไม่มากเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มี การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกันทั้งนี้อาจมีปัจจัยจาก องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในพื้นที่ชนบท ความสนใจแหล่งท่องเที่ยวอาจมีไม่มากนัก และเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา โดยเฉพาะกิจกรรมในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะ

แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นการที่มีประวัติและตำนานเล่าขาน (พระพุทธมณฑลจำลองวัดบ้านตาเสา) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนี้ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมของชุมชนของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเทียน จันสุข (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพานิชยกรรมและการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 จากผลการวิจัย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา มีการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการชลประทานและการก่อสร้างฝายคั้นน้ำเพื่อเพิ่มน้ำในการเกษตรกรรมอย่างเพียงพอ ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ขาดแคลนน้ำไว้ในการเกษตรกรรมในฤดูแล้ง และยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เศรษฐกิจและการเกษตรเท่าที่ควร ดังนั้นประชาชนจึงไม่มีโอกาสช่วยคิด ช่วยวางแผนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ตรงจุด ตรงต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงวุฒิ นาคทอง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพลา อำเภอนาง จังหวัดระยอง ตามหลักยุทธศาสตร์การบริหารงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 จากผลการวิจัย ด้านการพัฒนาสังคม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไม่มากเท่าที่ควร ในการส่งเสริมระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด การส่งเสริมการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และการส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดีของประชาชนโดยให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงสาธารณะสุขตามนโยบายการประกันสุขภาพ ซึ่งกิจกรรมบางกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการนั้นยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับประชาชนที่จำเป็นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ เท่าที่ควร ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนิภา เหลือสั้น (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสว่าง จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษา พบว่า ผลการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสว่าง จังหวัดสุรินทร์ ด้านการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในการเสนอโครงการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล อาจเป็นเพราะประชาชนให้ความสำคัญและอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลดูแล มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมทำการประชาคมหมู่บ้าน เพราะจะเป็นแนวทางในการที่จะนำโครงการที่ประชาชนเสนอนั้น เพื่อที่จะบรรจุเข้าแผนพัฒนา เมื่อมีงบประมาณเพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินโครงการที่บรรจุตามแผนพัฒนา เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาความต้องการ และความเดือดร้อนของประชาชนได้ตรงต่อความต้องการอย่างแท้จริง ประชาชนจะได้ยุติกันดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 ข : 7) ได้กล่าวว่า การสร้างศักยภาพของประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะเกิดขึ้นได้ ประชาชนและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อประชาชนอยู่ดีมีสุข ดังนี้ 1. สังเกตและให้ความสนใจกับปัญหาท้องถิ่น 2. สร้างความสนใจร่วมของประชาชนในท้องถิ่น โดยรวบรวมแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนและสังคมของตนเองมาจากความในใจของแต่ละคน 3. ดำเนินการให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจข้อดี-ข้อเสีย จุดอ่อนของชุมชนของตน 4. สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างประชาชนในท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น 5. ทำแผนพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของชุมชน 6. กำหนดกิจกรรมและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ และ 7. กระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจในการพัฒนาชุมชนหรือสังคมของตนในขณะที่ดำเนินกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งสร้างความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เมื่อกิจกรรมสิ้นสุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสำคัญด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีสถานที่ประกอบอาชีพที่มั่นคง

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มากขึ้นยิ่งขึ้นไป ซึ่งแต่ละปีองค์การบริหารส่วนตำบลมีโครงการออกประชาคมหมู่บ้านเพื่อนำเข้าบรรจุในแผนพัฒนา เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น เสนอแนะ และปรับปรุงเกี่ยวกับการดำเนินงาน โดยเฉพาะการดำเนินงานเกี่ยวกับถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนหินคลุก รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาถนน โคมไฟฟ้าสาธารณะ และท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ตรงต่อความต้องการของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการสัญจร ทำให้เกิดเศรษฐกิจที่ดี ก่อให้เกิดอาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ควรมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร โดยการเสริมสร้างเศรษฐกิจที่มีอยู่ในชุมชนให้มีคุณภาพ ปรับโครงสร้างทางการผลิตในชุมชนสู่การเพิ่มมูลค่า ช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมในการพัฒนาฝีมือและอาชีพในชุมชน สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ฝายดินน้ำ การชลประทานเพื่อการเกษตร และให้ความสำคัญในการวิเคราะห์บริบทของการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในระดับรากหญ้ามากที่สุด

1.3 ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ อบต. ควรทำโครงการตามที่ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอมาทุกโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อบต. ได้ออกประชาคมหมู่บ้านนำข้อมูลและโครงการที่ประชาชนเสนอมาบรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี แต่โครงการบางโครงการ อบต. ไม่สามารถทำตามที่ประชาชนเสนอมาได้ เนื่องจากงบประมาณที่มีไม่เพียงพอ ประกอบกับซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบ ดังนั้น อบต.ตาเสา ควรจะประสานสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการตามที่ประชาชนร้องเรียนหรือเสนอมา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานในพื้นที่ใกล้เคียง

2.3 ควรวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา โดยศึกษาเป็นรายกรณี เช่น ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร และด้านการพัฒนาสังคม เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เป็นรายกรณี เพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550 ก). รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน.
- _____. (2550 ข). คู่มือการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาร์ดี.ที.ดี.ไซด์.
- กรมพล ทองธรรมชาติ และเชาวนะ ไตรมาศ. (2545). วัฒนธรรมของระบบรัฐธรรมนูญไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- กานดา พูนลาภทวี. (2539). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2540). การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- โกวิท พวงงาม. (2546). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 7.
- _____. (2549). มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เสมอธรรม.
- _____. (2550 ก). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด.
- _____. (2550 ข). การปกครองท้องถิ่นว่าด้วย ทฤษฎี แนวคิด หลักการ. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____. (2552). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____. (2553). ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่. ค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2556, แหล่งที่มา <http://topscholar.orh/blog/2007/12/18>.
- โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง. (2547). คู่มือมติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มาจากเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพฯ : เสมอธรรม.
- จารุพงศ์ พลเดช และคณะ. (2540). ปัญหาการบริหารงานองค์กรบริหารส่วนตำบล รายงานการวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- จิรศักดิ์ สีโสเจริญ. (2543). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไถ่ จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ม. (ปรัชญากาเมือง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ชวงส์ ฉายะบุตร. (2536). การให้บริการแบบครบวงจร : แนวทางการให้บริการเชิงรุก
ของกรมการปกครอง. ม.ป.ท. เทสากิบาล 88.30 (กรกฎาคม) : 11 – 14.
- _____. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธา.
- ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. (2548). รัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธา.
- ถวิล จันท์ชนะ. (2544). หลักการจัดการสมัยใหม่. สกลนคร : คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิพย์ภาเวษฐ์ ณ เชียงใหม่. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสันพระเนตร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การเมือง).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. (2537). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการ
ให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทรงวุฒิ นาคทอง. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลพลา อำเภอดง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม.
(การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2542). เทศบาลในทศวรรษหน้า. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดแนวคิดพื้นฐานรัฐ
กับการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส.
- นรินทร์ชัย อุดจันท์. (2551). การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม.
(การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2547). หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณ โฉ. (2542). กฎหมายทางเด็กของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- บุญเทียน จันสุข. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาล
ตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปธาน สุวรรณมงคล. (2547). การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนุญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประธาน คงฤทธิศึกษากร. (2548). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ประยูร กาญจนกุล. (2546). คำบรรยายกฎหมายท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
 พิมพ์ครั้งที่ 10. ปูรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.
 กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- “แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551”. (2551).
 ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนพิเศษ 40 ง.
- พนัส หันนาคินทร์. (2544). ประสบการณ์ในการการบริหารบุคลากร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พรชัย เทพปัญญา และคณะ. (2547). การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : สัมพันธ์พาณิชย์.
- พริภา เหลือสั้น. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน
 ตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์. การค้นคว้าอิสระ รม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ปูรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2543). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.”
 รัฐศาสตร์. 48 (9) : 1 – 18. กรุงเทพฯ : เอ.พี. กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.
- พิศาล มูลศาสตร์สาทร. (2539). “ข้าราชการกับภารกิจในการให้บริการแก่ประชาชน.”
 วารสารข้าราชการ. 41 (1) : 5. กรุงเทพฯ : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ.
- ไพโรพ ถนัดกล้า. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบล
 จตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์.
 ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์ และคณะ. (2547). การบริหารจัดการองค์การบริหารตำบลเขาทอง
 โดยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน.
 วิทยานิพนธ์ รม. (รัฐประศาสนศาสตร์) นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มยุรี อนุมานราชชน. (2547). นโยบายสาธารณะ : แนวความคิดกระบวนการและการวิเคราะห์.
 เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รสคนธ์ รัตนเสริมวงศ์. (2546). เอกสารศึกษาศาสตร์วิชาการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : น้ากั้ง.
- รัชนิศา ไสยรส. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี
อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินท์ยูนิพันธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. พ.ศ.2550” (24 สิงหาคม 2550) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124
ตอนที่ 47 ก.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน.
กรุงเทพฯ : ศูนย์สันติวิธีเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า.
- วิชาญ ลำจวน. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหง อำเภองาว จังหวัดลำปาง.
รายงานการศึกษาอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครอง
ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้า.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). การบริหาร หลักการ ทฤษฎีประเด็นทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- สงวน ลีมนโนมนต์. (2548). รัฐธรรมนูญกับการปกครองท้องถิ่น. ค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2556,
แหล่งที่มา <http://www.schq.mi.th/ndc/thinktank/local%20admin.htm>.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2548 ก). การปกครองท้องถิ่นไทย. ค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2556,
แหล่งที่มา <http://www.kpilearning.com/elearning/lms/elearning/>;
(2548 ข). ความขัดแย้ง : หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา.
กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- สมบัติ กนกหงส์. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมยศ นาวิการ. (2543 ก). การบริหารและพฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : บรรณกิจ 1991.
- _____ (2543 ข). การพัฒนาองค์การและการจูงใจ. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สัมพันธ์ เตชะอริก และคณะ. (2546). อบต. เทศบาล อบจ. อำนาจของใคร?.
ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สารานุกรมเสรี. (2553). องค์การบริหารส่วนตำบล. ค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2556,
แหล่งที่มา <http://www.thaipoliticsgovernment.org/>.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). แผนกระจาย
อำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง.

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2548). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

สุเมธ พุทธินันท์เมธา. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน : กรณีศึกษา
โรงเรียนบ้านป่าหนาม อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
การบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

เสน่ห์ จุ้ยโต. (2548). การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่. เชียงใหม่ : สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา. (2556). แผนพัฒนาสามปี (2557 – 2559).
บุรีรัมย์ : สำนักงานปลัด.

อลงกรณ์ อรรคแสง. (2547). การปกครองท้องถิ่นและการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง.
กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

อิสรีย์ เถลิงรัมย์. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ปร.ม.
(การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๗๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.น้อย สุปิงคลัด

ด้วย นางสาวอรสา ดาสุงเนิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเส้า” โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๗๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อำนาจ วัฒนกรสิริ

ด้วย นางสาวอรสา ดาสุงเนิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา” โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๗๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน จ.ส.อ.ธีระวัฒน์ วรรณะโกเมศ

ด้วย นางสาวอรสา ตาสุงเนิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา” โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๑๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๗ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเมืองโพธิ์

ด้วย นางสาวอรสา ดาสุงเนิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา” โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวอรสา ดาสุงเนิน ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๑๕๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลตาเสา

ด้วย นางสาวอรสา ดาสงเนิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา” โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา
อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านต่างๆ 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 2.2 ด้านการพัฒนาท่องเที่ยว
- 2.3 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร
- 2.4 ด้านการพัฒนาสังคม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษารับรองว่าจะเก็บเป็นความลับและจะนำผลไปใช้เพื่อศึกษาในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลกระทบบใดๆต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

อรสา คาสูงเนิน

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถามเพื่อศึกษางานวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา
อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง แบบสอบถามมี 3 ตอน ขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 18 – 30 ปี

() 31 – 40 ปี

() 41 – 50 ปี

() 51 – 60 ปี

() 61 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

() รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

() รับจ้าง

() เกษตรกร

() ธุรกิจส่วนตัว

() อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกที่ตรงกับระดับความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน

เกณฑ์คะแนนแบ่งบอกถึงระดับการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา ดังนี้

6	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
5	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
4	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
3	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
2	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด
1	หมายถึง	ไม่เคยมีส่วนร่วม

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					
	6	5	4	3	2	1
32. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาแก่ชุมชนฯ
33. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดีของมารดาและทารก
34. ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกัน เฝ้าระวังผู้เสี่ยงเสพยาเสพติด และรักษาสภาพชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
35. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนนโยบายการป้องกันปราบปรามผู้มีอิทธิพล
36. ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์การเข้าถึงสาธารณสุขตามนโยบายการประกันสุขภาพ 30 บาท รักษาทุกโรค
37. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถลดปัญหาความรุนแรงได้
38. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของครอบครัว และชุมชน
39. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศักยภาพและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
40. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบุคลากรทางศาสนาให้มีความรู้และทักษะ ในการถ่ายทอดหลักธรรมสู่การปฏิบัติและการเผยแผ่พระศาสนา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

.....

.....

.....

.....

*****ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม*****

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Scale Item- Total Correlation	Corrected Alpha if Item Deleted
A1	187.4000	238.3862	.3601	.8993
A2	186.2000	251.1310	.2200	.9103
A3	185.7667	252.6678	.2728	.9103
B1	184.2333	239.7713	.1369	.9023
B2	184.7333	235.1678	.7732	.8971
B3	184.2000	245.2000	.0608	.9050
B4	184.2667	229.9264	.5032	.8971
B5	184.2000	232.0966	.4075	.8985
B6	184.2000	241.2000	.0856	.9030
B7	184.4000	241.0759	.1086	.9022
B8	184.4667	238.3954	.2391	.9005
B9	184.5667	235.0816	.4333	.8984
C1	184.3333	229.3333	.5474	.8965
C2	184.5000	232.1897	.5251	.8972
C3	184.4333	228.6678	.6403	.8956
C4	184.7333	235.1678	.7732	.8971
C5	184.3667	234.9299	.3464	.8993
C6	184.3333	229.3333	.5474	.8965
C7	184.5000	232.1897	.5251	.8972
C8	184.2667	229.9264	.5032	.8971
C9	184.2000	232.0966	.4075	.8985
E1	184.4000	236.2483	.3119	.8997
E2	184.4000	231.3517	.4921	.8974
E3	184.5000	231.1552	.5733	.8966
E4	184.4000	226.1793	.7074	.8945
E5	184.3667	232.5851	.4419	.8980
E6	184.4333	228.1161	.6647	.8953
E7	184.4333	235.9782	.3238	.8996
E8	184.2333	230.1851	.4970	.8972
E9	184.3667	232.8609	.4306	.8982
F1	184.2667	229.9264	.5032	.8971
F2	184.2000	232.0966	.4075	.8985
F3	184.2333	230.1851	.4970	.8972
F4	184.3667	232.5851	.4419	.8980
F5	184.3667	232.8609	.4306	.8982
F6	184.2333	230.1851	.4970	.8972
F7	184.3000	233.0448	.4032	.8986
F8	184.4333	228.1161	.6647	.8953
F9	184.3333	227.4713	.6215	.8955
F10	184.3667	232.5851	.4419	.8980
F11	184.3667	228.1713	.6245	.8956

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 40

Alpha = 0.9008

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอรสา คาสูงเนิน
วันเกิด	24 ธันวาคม 2524
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	99/1 หมู่ 4 ตำบลขามทะเลสอ อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่งหน้าที่	นักพัฒนาชุมชน ระดับ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2540 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2543 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกล- พาณิชย์การนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2545 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คณะวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา การเงิน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2552 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารธุรกิจ (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พ.ศ. 2555 ประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาเอก วิชาชีพครู วิทยาลัยเทคโนโลยี พนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2557 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์